

ЗВІТ
експертної групи

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	10517 Історія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	10517
Назва ОП	Історія
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.03 Історія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Єпик Лариса Іванівна, Єремєєк Максим Ігорович, Темірова Надія Романівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	25.02.2026 р. – 27.02.2026 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/101435>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/101533>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

ОП «Історія» ОС «Бакалавр» спеціальності «Середня освіта» дає можливість досягти результатів навчання, відповідних НРК (6й рівень). Мета ОП «Історія» відповідає загальній стратегії УжНУ, його місії та візії. Мета й ПРН зорієнтовані на потреби зацікавлених сторін. В ОП враховані сучасні тенденції розвитку історичної та педагогічної наук, спеціальності, запити ринку праці. Заслужує на увагу відкритість ОП для внесення пропозицій всіма учасниками освітнього процесу. ОП має чітку структуру. ОК становлять взаємопов'язану систему та надають можливість досягти заявленої мети та ПРН. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності «Середня освіта». Створені умови для формування здобувачами ІОТ. В ОП передбачена система практичної підготовки. Навчання на ОП «Історія» дозволяє здобути соціальні навички як через ОК, так і шляхом долучення здобувачів до суспільно значущих заходів. Практикоорієнтованість ОП забезпечується внутрішнім наповненням ОК, через практичну підготовку, участь студентів у молодіжних активностях. За ОП встановлено чіткі, обґрунтовані правила прийому на навчання, досяжні для вступників. Розроблено зрозумілі процедури визнання результатів навчання на інших ОП, а також здобутих у неформальній/інформальній освіті, про що студенти поінформовані і застосовують в академічній діяльності. До переваг ОП віднесено її активну міжнародну складову: участь у грантових ініціативах і міжнародних програмах, зокрема ERASMUS+, залучення закордонних фахівців до лекцій та ін. Важливою складовою функціонування ОП є міжнародна академічна мобільність, передусім НПП. Серед позитивних практик відзначено комплексний підхід до дотримання академічної доброчесності та обізнаність здобувачів у її принципах і практиках. НПП демонструють високий фаховий рівень, проте частина їх виявляє неповну відповідність чинним вимогам. Водночас ЕГ відзначає активну роботу над усуненням цього недоліку. До позитивних практик віднесено широке залучення представників роботодавців до реалізації освітнього процесу, прозору процедуру конкурсного відбору викладачів, загальноуніверситетську систему матеріального заохочення НПП. Матеріально-технічне та методичне забезпечення сприяють досягненню визначених ПРН. Позитивною практикою є залучення студентських ініціатив, зокрема функціонування молодіжного центру «YouthHub», проведення заходів з підтримки ментального здоров'я, використання спортивної та бібліотечної інфраструктури. Здобувачі виявили обізнаність у процедурі вирішення конфліктних ситуацій. У ЗВО простежується налагоджена система внутрішнього забезпечення якості освіти, що регулюється локальними нормативними актами. Позитивною практикою є студентоцентричність освітнього процесу. До моніторингу ОП залучено здобувачів і роботодавців. УжНУ враховує думку випускників шляхом різнопланових комунікацій. У ЗВО функціонує впорядкований веб-сайт, на якому висвітлюються події, пов'язані з ОП, локальні нормативно-правові акти, з якими ознайомлені всі учасники освітнього процесу.

Недоліки

У формулюванні мети ОП «Історія» спеціальності «Середня освіта» предметної спеціальності «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» фокус зроблено на процесі, а не на результаті підготовки майбутніх фахівців, що може надавати уявлення про певну незавершеність освітнього процесу. У наскрізній програмі практичної підготовки та робочих програмах педагогічних практик не подано посилання на професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Потребує розширення перелік ДВВ, передусім кафедральний. Педагогічна практика у ЗЗСО (базова середня освіта) має тривалість з тижні, чого недостатньо для реалізації здобувачами визначених завдань. У робочих програмах ряду дисциплін не специфіковано семінарські та практичні заняття, хоча вони мають різне призначення, що зафіксовано у відповідних положеннях УжНУ. Участь здобувачів ОП «Історія» у програмах академічної мобільності обмежується однією студенткою попри загальну обізнаність про її можливості. Рівень забезпечення освітніх компонентів навчально-методичними матеріалами для дистанційного навчання на платформі MOODLE є неповним: з деяких дисциплін – «Історія культури України (від найдавніших часів до початку ХХ ст.)», «Історія та культура країн Азії та Африки у новий час» – відсутній (або частково представлений) лекційний матеріал, робоча програма, список рекомендованої літератури. У РП ОК «Громадянська освіта: основи шкільного курсу (базова середня освіта)» та «Історія та культура середньовічної Європи» відсутня орієнтовна тематика курсових робіт, що визначені як індивідуальні завдання у рамках цих дисциплін. У РП ОК, з яких передбачені курсові, не подано критерії їх оцінювання. ЕГ зафіксувала відсутність у деяких НПП фахових публікацій за тематикою дисциплін, які вони забезпечують на ОП, що призводить до неповного виконання п. 37 ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Відсутність ліфта та дверей, що автоматично відчиняються, у корпусі ФІМВ, а також надписів брайлівським шрифтом у гуртожитку може створити складнощі для здобувачів вищої освіти з ООП. За спостереженням ЕГ, не оновлено внутрішні нормативні акти відповідно до змін у законодавстві та рекомендацій ГЕР: «Положення про академічну мобільність студентів», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти», «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм», «Положення про практику студентів», «Етичний кодекс ДВНЗ «УжНУ».

Рекомендації

Доцільно стилістично уточнити формулювання мети, сфокусувавшись не на процесі, а на результаті освітньої діяльності здобувачів. У наскрізній програмі практичної підготовки і робочих програмах педагогічних практик доречно зробити акцент на врахуванні вимог професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Рекомендовано розширити перелік ДВВ, передусім кафедральний, зокрема за рахунок дисциплін, присвячених проблемам історії України. Доречно збільшити обсяг педагогічної практики у ЗЗСО (базова середня освіта) до 4 тижнів (6 кредитів), що сприятиме глибшому зануренню здобувачів у шкільний освітній процес, врівноважить із наступною практикою у старшій школі. Доцільно у межах дисциплін, особливо педагогічно-методичного спрямування поряд із семінарськими виокремити блок практичних занять. Рекомендовано до початку нового

навчального року з'ясувати причини обмеженої академічної мобільності здобувачів ОП «Історія» та виробити конкретні рішення на рівні кафедри/факультету/університету, що сприятимуть її розширенню. Вимагає уваги завершення наповнення навчально-методичними матеріалами тек освітніх компонентів на MOODLE та збільшення кількості представлених на платформі дисциплін, що сприятиме якісній організації дистанційного навчання за ОП «Історія». У РП дисциплін, з яких передбачено виконання курсових робіт, доцільно навести їх орієнтовну тематику та подати критерії оцінювання курсової. З метою підвищення якості атестації пропонується розширити тематику практичних питань, що дозволить здобувачам максимально виявити свій професійний потенціал і забезпечить репрезентативність усіх компонентів ОП. До початку 2026-2027 н.р. навчального року необхідно забезпечити викладання ОК НПП, які повністю відповідають ЛУ. Зокрема, слід підвищити публікаційну активність викладачів з тематики, дотичної до ОК. До окремих ОК варто залучити професіоналів-практиків як у межах внутрішнього, так і зовнішнього сумісництва. У корпусі, де працює ФІМВ, для потреб маломобільних осіб доцільно встановити двері, що автоматично відчиняються, гуртожиток варто оснастити підіймачем. У гуртожитку по завершенні ремонту необхідно розмістити таблички зі шрифтом Брайля. ЕГ рекомендує впродовж 2026–2027 н.р. оновити внутрішню локальну нормативну базу в контексті забезпечення ОП з урахуванням змін у законодавстві та зауважень ЕГ і ГЕР за підсумками акредитацій ОП 2024–2026 рр., зокрема «Положення про академічну мобільність студентів» 2016 р., «Положення про академічну доброчесність» і «Положення про практику» 2017 р., «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти» 2018 р., «Етичний кодекс» 2018 р.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітня програма «Історія» спеціальності «Середня освіта» ОС «Бакалавр» (ОП) в Ужгородському національному університеті (УжНУ) укладена відповідно до «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм» <https://salo.li/43f9b26>. За відсутності затвердженого Державного стандарту за спеціальністю 014 Середня освіта для ОС «Бакалавр» в ОП програмні результати навчання (ПРН) визначено відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій (6й кваліфікаційний рівень). Затверджені ЗВО програмні результати навчання в ОП відповідають вимогам НРК. Зокрема, концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання задовольняють ПРН 01, 04, 07, 10, 13, 15, 17, 18, 21; поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання – 03, 04, 05, 08, 12, 15, 18, 19, 21; донесення до фахівців і нефаківців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації – 01, 02, 03, 04, 05, 08, 09, 11, 16, 17); збір, інтерпретація та застосування даних – 07, 08, 09, 10, 17; спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово – 02, 04, 05, 07, 08, 09, 11; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах – 08, 10, 11, 12, 13, 21, 22; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти – 01, 07, 08, 12, 13, 14, 15, 17, 20, 22; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп – 01, 02, 03, 04, 05, 06, 08, 13, 18, 19, 21; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії – 09, 10, 12, 21. В ОП 2025 р. враховано зауваження ГЕР щодо конкретизації спеціальності та предметної спеціальності при формулюванні ПРН. В ОП сформульовано мету, подано опис предметної області, визначено академічні права випускників, загальні, фахові компетентності, а також предметні компетентності для присвоєння професійної кваліфікації, окреслені результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми, подано перелік освітніх компонентів (ОК), укладена структурно-логічна схема ОП, визначено форми атестації здобувачів, зазначена процедура присвоєння професійної кваліфікації, укладено матриці відповідності програмних компетентностей ОК, ПРН. В ОП 2025 р. порівняно з варіантом 2022 р. уточнено мету внаслідок врахування забезпечення підготовки здобувачів з громадянської освіти.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Присвоєння професійних кваліфікацій в УжНУ здійснюється відповідно до «Порядку здобуття та присвоєння професійних кваліфікацій» <https://sal0.li/Vof9BF9>, яким визначені умови присвоєння професійної кваліфікації. Зокрема, процедури здобуття і присвоєння професійної кваліфікації включають етапи: організаційний, навчання здобувачів і оцінювання, практична підготовка, атестація, апеляція (за потреби). В ОП «Історія» 2025 р. позиціонована процедура присвоєння професійних кваліфікацій із посиланням на внутрішній документ УжНУ. Мета ОП «Історія» корелюється з визначенням цілей професійної діяльності вчителя у професійному стандарті. Виконання його вимог забезпечено змістом підготовки, контрольними заходами, формою атестації. Зміст ОП враховує вимоги професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (Наказ МОН № 1225 від 29.08.2024 р.). Зокрема, відповідність професійному стандарту щодо мовно-комунікативної компетентності демонструють ПРН 02, 08, 14; предметно-методичної – ПРН 03, 04, 07, 14, 15, 17, 18; інформаційно-цифрової – ПРН 09, 10, 17; психологічної – ПРН 01, 05, 19; емоційно-етичної – ПРН 13, 16, 20, 22; педагогічного партнерства – ПРН 01, 06, 11, 20; інклюзивної – ПРН 05, 06, 11, 18; здоров'язбережувальної – ПРН 06; прогностичної – ПРН 05, 18; організаційної – ПРН 04, 05; оцінювально-аналітичної компетентності – ПРН 04, 12, 18; щодо здатності до навчання впродовж життя – ПРН 10, 13, 17, 21. ОП «Історія» містить ОК, що забезпечують формування у здобувачів компетентностей і результатів навчання відповідно до професійного стандарту, передбачено педагогічну практичну підготовку обсягом 13,5 кредитів у 6-8 семестрах. Завдання практичної підготовки співзвучні меті професійного стандарту щодо підготовки майбутнього вчителя до «організації навчання та виховання здобувачів освіти під час здобуття ними повної загальної середньої освіти» і дозволяють поглибити набуті компетентності та результати навчання відповідно до ОП. Атестація здобувачів за ОП «Історія» здійснюється у формі складання комплексного кваліфікаційного екзамену, що дозволяє встановити сформованість у здобувачів ОП ПРН з предметної спеціальності та присудження не лише освітньої, а й професійної кваліфікації вчителя-бакалавра (Середня освіта (Історія та громадянська освіта)) відповідно до визначених критеріїв оцінювання. До визначення рівня компетентностей здобувачів долучаються представники роботодавців: під час педагогічної практичної підготовки (керівництво від бази практики) та на етапі атестації (участь у роботі екзаменаційної комісії). В ОП 2025 р. враховано рекомендацію ГЕР щодо врахування Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (Наказ МОН 1225 від 29.08.2024). Водночас доречно у наскрізній програмі практик та робочих програмах педагогічних практик зробити акцент на орієнтації на професійний стандарт.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

ОП «Історія» узгоджена зі «Стратегією розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на період 2025-2032 рр.» <https://sal0.li/066cdAc>, згідно з якою місія ЗВО полягає у розвитку якісної освіти, інноваційної науки, відповідального лідерства задля сталого розвитку; сприянні суспільним трансформаціям і безперервному розвитку через освіту, науку, громадську активність; сприянні соціально-економічному розвитку суспільства, формуванню особистості – носія інтелектуального потенціалу. Візія УжНУ визначена як провідний центр освіти, науки, інновацій Карпатського Єврорегіону, що розвивається на засадах децентралізованого управління, інноваційної екосистеми, поєднанні національної ідентичності з європейськими цінностями. Стратегічні цілі розвитку полягають у створенні інноваційного та цифрового освітнього простору для підготовки конкурентних фахівців; інтеграції в європейський і світовий науково-дослідницький простір; розширенні мережі партнерств, зміцненні міжнародного іміджу університету; забезпеченні розвитку наукових інновацій, комерціалізації результатів досліджень, відкритості наукових здобутків; реалізації політики сталого розвитку; розвитку соціального потенціалу Університету; створенні сучасної цифрової системи. Відповідно до місії, візії та стратегічних цілей ЗВО сформульовано мету ОП «Історія», що полягає у підготовці кваліфікованих фахівців, педагогів, які набудуть інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти, що проводить організаційну, виховну, освітню діяльність, шляхом формування у здобувачів ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання, використовуючи новітні досягнення історичної науки та громадянської освіти, застосовуючи сучасні форми навчання та інноваційні технології. Отже, мета ОП «Історія» ОС «Бакалавр» відповідає загальній стратегії УжНУ. Водночас ЕГ вважає, що її формулювання доречно стилістично уточнити задля фокусування не на процесі, а на результаті освітньої діяльності, а саме: «Метою ... є підготовка кваліфікованих фахівців, педагогів, які в процесі навчання» не «набувають», а які набули «інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти...».

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Процедури заснування, затвердження, моніторингу ОП в УжНУ регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу» <https://sal0.li/F50094F> і «Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм» <https://sal0.li/43f9b26>. Документи акцентують увагу на врахуванні потреб зацікавлених сторін на кожному з етапів функціонування ОП. Зокрема, ОП у ЗВО розробляються з метою забезпечення потреб держави у висококваліфікованих фахівцях, виконання замовлення ринку праці. Аналіз актуальності ОП та оцінювання достатності наявних ресурсів передбачає встановлення її суспільної потреби шляхом консультацій із зацікавленими сторонами, вивчення ринку праці. Важливим елементом моніторингу ОП виступає зворотний зв'язок зі стейкхолдерами через анкетування, опитування, інтерв'ювання на відповідність критеріям забезпечення якості ОП. Відповідні анкети розміщені на сайті УжНУ і є доступними для всіх зацікавлених <https://sal0.li/oFD31DC>, а опитування мають регулярний характер. Органи студентського самоврядування УжНУ мають можливість надавати

пропозиції та зауваження щодо змісту навчальних дисциплін. Проектна група ОП здійснює інформування здобувачів про мету моніторингу та його алгоритм. Як зазначено у відомості про самооцінювання та підтверджено у ході акредитаційного візиту до ЗВО, до складу проектної групи ОП «Історія» залучено здобувачів. Студенти мають можливість вносити пропозиції задля вдосконалення ОП як у повсякденній академічній практиці, так і під час опитувань. Так, обстеження, здійснене в січні 2026 р., показало, що понад 85% студентів вважають збалансованим співвідношення між теоретичною та практичною підготовкою, понад 98% підтвердили дотримання принципів академічної доброчесності, 100 % схвально оцінили використання онлайн-ресурсів під час навчання <https://salo.li/e62518F>. Спілкування з випускниками ОП підтвердило систематичне долучення їх до опитування під час їхнього навчання, а також показало підтримання контактів із НПП по завершенні здобуття вищої освіти. Періодично випускників запрошують на зустрічі для обговорення ОП. До моніторингу ОП «Історія» систематично долучаються представники освітньої галузі. У процесі спілкування з ними було з'ясовано, що освітня-практика є членами проектної групи ОП, виступають рецензентами, очолюють екзаменаційну комісію з ОП, що дає можливості вносити пропозиції. Представники освітньої громадськості актуалізували проблему підготовки здобувачів до роботи з учнями з особливими освітніми потребами, привернули увагу до специфіки діяльності вчителя за концепцією НУШ, внаслідок чого було запроваджено відповідний вибіркового ОК, запропоновано виокремлення практичної підготовки у середній та старшій школі. Потенційні роботодавці беруть участь в опитуваннях, моніторингових зустрічах. Зокрема, під час останнього опитування у грудні 2025 р. майже 87% учасників підтвердили відповідність ОП вимогам ринку праці <https://salo.li/7103D26>.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі та ПРН у межах ОП «Історія» спеціальності «Середня освіта» предметної спеціальності «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» корелюються із сучасними тенденціями в історичній та педагогічній науці, що досягається використанням в освітньому процесі напрацювань сучасних дослідників, долученням здобувачів до актуальної проблематики у межах курсових робіт, участю студентів у молодіжних наукових заходах. Викладачі Л.Капітан, Н.Радченко, С.Радченко, І.Шніцер та інші у процесі спілкування поділилися досвідом застосування як здобутків українських і зарубіжних науковців, так і власних досліджень в опрацюванні ОК. Окрім цього, І.Шніцер є членом україно-словацької групи з історії, Л.Капітан – співучасниця наукового колективу з опрацювання інноваційних освітніх технологій. Участь у різноманітних наукових форумах, наукові публікації дозволяють актуалізувати наукові здобутки задля забезпечення ОК. ОП «Історія» враховано тенденції розвитку спеціальності «Середня освіта». Зокрема, в ОП 2024 та 2025 рр. порівняно з ОП 2022 р. додано компонент громадянської освіти, який представлено і у формулюванні мети освітньої діяльності, і у визначенні ПРН, і у переліку компонентів ОП (ОК 08. Основи наукової роботи історика та фахівця в галузі громадянської освіти, ОК 26. Методика навчання історії та громадянської освіти у закладах загальної середньої освіти та ін.). В ОП 2024 та 2025 рр., зважаючи на сьогоденні потреби, представлено ОК 23. Інклюзивна освіта. Відповідно до потреб загальної середньої освіти від 2024 р. виокремлено педагогічну практику у ЗЗСО на двох рівнях – базової середньої освіти та старшої школи. Регулярні контакти членів проектної групи та групи забезпечення ОП з потенційними роботодавцями допомагають здійснювати систематичний моніторинг стану ринку праці, корегувати зміст ОП, урізноманітнювати форми та методи освітнього процесу, що спрямовано на підвищення конкурентоздатності випускників. Врахування тенденцій розвитку ринку праці, галузевого та регіонального контексту виявляється в орієнтації на підготовку фахівців, здатних реагувати на виклики часу, на складні суспільно-політичні реалії сьогодення. Доречно в ОП акцентовано на особливостях, пов'язаних із її функціонуванням у Закарпатському регіоні, який межує з чотирма країнами ЄС, що накладає додаткові вимоги до підготовки фахівців. При визначенні цілей і програмних результатів навчання ОП вивчався досвід аналогічних українських програм, зокрема, Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, Волинського національного університету ім. Лесі Українки, Житомирського державного університету ім. І. Франка та інших. На етапі проектування та моніторингу було проаналізовано міжнародні ОП, зокрема в університетах West Finland College (Finland), University Bialystok (Poland), DTI (Slovakia) тощо. Їхній досвід було використано при розробці ОК, а також для набуття здобувачами ОП навичок і компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За відсутності стандарту ВО за спеціальністю «Середня освіта» ОП «Історія» дає можливість досягти результатів навчання, відповідних НРК (6й рівень). У меті та ПРН ОП передбачено підготовку фахівців, педагогів, які в процесі навчання набувають компетентності вчителя історії та громадянської освіти ЗЗСО. Мета ОП «Історія» ОС «Бакалавр» спеціальності «Середня освіта» відповідає загальній стратегії УжНУ, його місії та візії. Мета освітньої програми та ПРН визначаються з урахуванням потреб зацікавлених сторін – здобувачів, академічної спільноти, стейкхолдерів. Вони вивчаються у процесі професійної комунікації, проведення спільних заходів, регулярного анкетування. Зворотний зв'язок із зацікавленими сторонами має постійний характер. У процесі розроблення ОП було враховано сучасні тенденції розвитку історичної та педагогічної наук, спеціальності «Середня освіта», підставою для чого стали професійні комунікації з вітчизняними й зарубіжними науковцями, викладачами інших ЗВО, організація та участь у наукових конференціях, здійснення наукових публікацій. Членами проектної групи досліджено запити ринку праці, визначено компетентності, важливі для успішної професійної діяльності.

Заслуговує на увагу постійна співпраця зі стейкхолдерами – науковцями, освітянами. Дієвою є відкритість ОП для обговорення та внесення пропозицій, зокрема здобувачами та роботодавцями.

Недоліки

У формулюванні мети ОП «Історія» спеціальності «Середня освіта» предметної спеціальності «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» фокус зроблено на процесі, а не на результаті підготовки майбутніх фахівців, а саме: «Метою освітньо-професійної програми «Історія» є підготовка кваліфікованих фахівців, педагогів, які в процесі навчання набувають інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти...», що може надавати уявлення про певну незавершеність освітнього процесу. У наскрізній програмі практичної підготовки та робочих програмах педагогічних практик не подано посилання на професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти».

Рекомендації

Доцільно стилістично уточнити формулювання мети щодо фокусування не на процесі, а на результаті освітньої діяльності здобувачів, а саме: «Метою ... є підготовка кваліфікованих фахівців, педагогів, які в процесі навчання» не «набувають», а які володіють «інтегральними, загальними і фаховими компетентностями вчителя закладу загальної середньої освіти...». У наскрізній програмі практичної підготовки і робочих програмах педагогічних практик доречно зробити акцент на врахуванні вимог професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти».

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Ознайомлення з текстом освітньої програми та навчальним планом у редакціях 2022, а також 2024 та 2025 рр. показало, що обсяг ОП «Історія» спеціальності «Середня освіта» предметної спеціальності «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» становить 240 кредитів ЄКТС. На обов'язкові компоненти в ОП 2022, 2024, 2025 рр. припадає 180 кредитів, на дисципліни вільного вибору здобувачів освіти – 60 кредитів. Таке співвідношення відповідає п. 4 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ОП «Історія» спеціальності «Середня освіта» укладена відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» <https://salo.li/F50094F>, в якому окреслено загальні принципи формування ОПП підготовки фахівців за ОС «Бакалавр», і «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм» <https://salo.li/43f9b26>, що містить детальні настанови до форматування ОП. Вивчення ОП показало її структурованість за роками навчання та семестрами. У п.2.1 «Перелік компонент ОП» подано два блоки – Обов'язкові компоненти та Вибіркові компоненти. У першому зазначено дисципліни загальної та професійної підготовки, включаючи практичну підготовку. Структурно-логічна схема ОП загалом засвідчує взаємопов'язаність ОК. В ОП не менше 50% обсягу спрямовано на формування загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, що відповідає рекомендації проекту стандарту вищої освіти спеціальності «Середня освіта» (2024 р.). ПРН досягаються за рахунок обов'язкових освітніх компонентів, кожен з яких охоплений змістом програми. У робочих програмах дисциплін ПРН вказані відповідно до ОП, зокрема матриці забезпечення ПРН компонентами ОП. Структура і зміст ОП забезпечує надання попередніх знань і навичок для засвоєння кожного ОК. Варто погодитись із твердженням відомостей про СО щодо синхронного вивчення дисциплін зі всесвітньої історії та історії України, що дозволяє сформувати уявлення про послідовність і взаємозалежність історичних процесів. ОП структурою та змістом забезпечує пререквізити для проходження практичної підготовки. Зокрема, на потреби археолого-етнографічної

практики спрямовані ОК «Археологія» та «Етнологія», музейно-екскурсійної – «Основи музеєзнавства», педагогічної пропедевтичної практики – «Вступ до предметної спеціальності вчителя історії та громадянської освіти», «Психологія», «Педагогіка», «Інклюзивна освіта». Заслугує на увагу забезпечення педагогічної практики у ЗЗСО на рівні базової середньої освіти та старшої школи відповідно дисциплінами «Методика навчання історії та громадянської освіти у закладах загальної середньої освіти (базова середня освіта)», «Громадянська освіта: основи шкільного курсу (базова середня освіта)» та «Методика навчання історії та громадянської освіти у закладах загальної середньої освіти (старша школа)», «Громадянська освіта: основи шкільного курсу (старша школа)». Зміст обов'язкових ОК забезпечує формування визначених компетентностей, зокрема загальнокультурних і громадянських. На їх плекання, передусім спрямовані дисципліни: «Антикорупція та доброчесність», «Філософія», блок дисциплін, присвячених історії та культурі України, Європи та Америки, країн Азії та Африки. ОП має потенціал у досягненні ПРН (07, 14, 15, 17), що передбачають готовність здобувача здійснювати аналіз і визначати закономірності суспільних процесів шляхом опанування відповідних ОК та підготовки курсових робіт на 2-4 (ОП 2022, 2024 рр.) / 3-4 (ОП 2025 р.) курсах.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності «Середня освіта» предметної спеціальності «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)». Зокрема, об'єкт вивчення, цілі навчання, методи, методики та технології, інструменти та обладнання визначено відповідно до проєкту стандарту ВО зі спеціальності (2024 р.). Освітні компоненти у сукупності надають можливість досягнути заявлених у ОП цілей та ПРН. Зміст навчальних дисциплін ОП відповідає теоретичному змісту предметної області спеціальності «Середня освіта» предметної спеціальності «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», визначеній у проєкті стандарту ВО. Зокрема, охоплення об'єкту вивчення – освітній, виховний та організаційний процес у закладах загальної середньої освіти за предметною спеціальністю історія та громадянська освіта (ОП 2024, 2025 рр.) (ОП 2022 р.: освітній процес у закладах середньої освіти за предметною спеціальністю історія) – реалізується через сукупність ОК, які забезпечують загальну та професійну теоретичну підготовку, надають практичну підготовку, що підсумовується складанням комплексного кваліфікаційного екзамену. Цілі навчання – формування у здобувачів освіти інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти – реалізуються через зміст і логічну структуру ОП та забезпечуються її практикоорієнтованістю (археолого-етнографічна, музейно-екскурсійна, три педагогічні практики, на підготовку до яких спрямовані відповідні ОК). Теоретичний зміст предметної області – поняття, категорії, наукові концепції та принципи, що є основою процесу викладання, навчання, виховання – опрацьовується в процесі опанування всіх ОК програми. Особливий потенціал теоретичних проблем вивчення минулого мають ОК «Педагогіка», «Психологія», «Основи наукової роботи історика та фахівця в галузі громадянської освіти», «Методика навчання історії та громадянської освіти у закладах загальної середньої освіти», «Методика виховної роботи у закладах загальної середньої освіти» тощо. Методи, методики і технології, які застосовуються у процесі підготовки фахівців, опрацьовуються у межах ОК «Основи наукової роботи історика та фахівця в галузі громадянської освіти», «Інновації та інформаційно-комунікаційні технології у закладах освіти» та інші, а також при виконанні курсових робіт. Реалізація компонентів предметної області здійснюється за допомогою інструментів та обладнання: мультимедійного оснащення; бібліотечно-інформаційних систем;. Здобувачі мають можливість опановувати ОК з використанням сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема, платформи Moodle.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Індивідуальна освітня траєкторія (ІОТ) здобувача в УжНУ формується відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» <https://salo.li/F50094F>, «Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін» <https://salo.li/D1F302e>. Згідно з положенням деканат факультету має ознайомити здобувачів з порядком, термінами та особливостями формування груп для вивчення вибіркових навчальних дисциплін (ДВВ). Координація роботи щодо вибору дисциплін покладається на декана, заступника декана з навчальної роботи та кураторів академічних груп. Опис вибіркових навчальних дисциплін на наступний навчальний рік оприлюднюється на вебсторінці Університету та можуть розміщуватись на інформаційних стендах факультету до початку здійснення вибору здобувачами. Запис для вивчення вибіркових навчальних дисциплін на наступний навчальний рік для здобувачів бакалаврського рівня ВО проводиться до 15 березня. Здобувачі заочної форми навчання такий запис здійснюють під час весняної заліково-екзаменаційної сесії. Остаточне формування груп для вивчення ДВВ на підставі листів реєстрації здійснюється розпорядженням декана факультету. Обсяг вибіркових дисциплін із загальноуніверситетського каталогу становить 3, із кафедрального каталогу – 4 кредити. Сукупно на ДВВС припадає 60 кредитів (4 дисципліни із загальноуніверситетського каталогу у 3-6 семестрах та 12 дисциплін кафедрального переліку у 3-8 семестрах), що в цілому дозволяє здобувачам задовольнити власні академічні запити. Студент має можливість вибору ОК з переліку у 12 позицій міжкафедрального каталогу <https://salo.li/709E8e6> та 7 позицій кафедрального каталогу <https://salo.li/9F86dbf>, до яких включено тематично різноспрямовані дисципліни. Як показано у відомостях про самооцінювання, засвідчено під час акредитаційного візиту, наявні й інші можливості формування ІОТ: навчання за індивідуальним графіком, що дозволяє студентам самостійно організовувати свій освітній процес, вибір тем рефератів і курсових робіт, просвітницьких заходів, відвідування гостьових лекцій, залучення до неформальної освіти та академічної мобільності, вибір баз практичної

підготовки відповідно до індивідуальних запитів. В цілому ОП «Історія» передбачена можливість формування ІОТ. Здобувачі підтвердили дотримання встановлених процедур обрання ДВВ та наявність реального вибору. Сюжет про ІОТ присутній в анкетах для опитування здобувачів. Так, у травні 2025 р. понад 89% підтвердили можливість вибору навчальних дисциплін, 86,5% обізнані з переліком вибіркових ОК. У травні 2024 р. майже 83% підтвердили поінформованість про ДВВ <https://salolli/95f578d>.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів УжНУ регулюється «Положенням про практику студентів» <https://salolli/8837B4d>. Метою практичної підготовки, зокрема визначено оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці у майбутній професії, формування у них на базі одержаних у ЗВО знань, професійних умінь і навичок. ОП «Історія» (2025 р.) передбачено археолого-етнографічну (6 кр.), музейно-екскурсійну (3 кр.) практику, педагогічну пропедевтичну (3 кр.), педагогічну практику у ЗЗСО на рівні базової середньої освіти (4,5 кр.) та старшої школи (6 кр.). Обсяг практичної підготовки, за свідченнями здобувачів і випускників, є цілком достатнім. Водночас на погляд ЕГ, тривалість педагогічної практики у ЗЗСО (базова середня освіта) у 3 тижні недостатньо для реалізації здобувачами визначених завдань (проведення 6 уроків, підготовка виховного і позакласного заходів, методична розробка для роботи з батьками та ін.). До того ж, у процесі опитування роботодавці (січень 2026 р.) висловили рекомендацію щодо збільшення годин для практики. Сукупність практик за ОП «Історія» сприяє набуттю загальних компетентностей: здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі (ЗК4); спроможність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу (ЗК10) та інші. Важливим для формування вчителя історії та громадянської освіти є набуття фахових компетентностей, серед яких здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету (ФК1), готовність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання (ФК5), спроможність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати тощо. ОП передбачені предметні компетентності для присвоєння професійної кваліфікації: знання наукових основ методики навчання історії, організації процесу пізнання та виховання учнів різних вікових категорій (ПК7), знання змісту та завдань організації підготовки учнів у закладах загальної середньої освіти (ПК8), здатність до педагогічної рефлексії та дисемінації педагогічного досвіду (ПК10) та інші. Спількування у фокус-групах зі здобувачами, випускниками, роботодавцями виявило позитивні оцінки організації практичної підготовки. Опитування у січні 2026 р. показало доволі високий рівень схвалення (85,2%) співвідношення між теоретичною і практичною підготовкою, у січні 2025 р. 84,2% опитаних підтвердили сприяння практик підвищенню рівня підготовки <https://salolli/e5F740C>.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Набуття соціальних навичок закладено у меті ОП «Історія» спеціальності «Середня освіта» предметної спеціальності «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», складником якої визначена підготовка кваліфікованих фахівців, педагогів «шляхом формування у здобувачів ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання, використовуючи новітні досягнення історичної науки та громадянської освіти». Орієнтація ОП спрямована на «здобуття студентами професійних знань, практичних навичок, загальних та фахових компетентностей на основі загальнолюдських і національних цінностей». На формування соціальних навичок виразно спрямовано ЗК 07, 08, 10; ПК 04, 05; ПРН 10, 13, 20. Як засвідчив аналіз відомостей про самооцінювання та спілкування у фокус-групах з НПП і здобувачами, змістове наповнення ОК сприяє розвитку соціальної відповідальності, креативності, лідерських навичок, здатності до критичного мислення, формуванню мотивації до навчання впродовж життя та інші. Плекання соціальних навичок забезпечують ОК «Антикорупція та доброчесність», «Філософія», «Інклюзивна освіта», «Громадянська освіта: основи шкільного курсу» та інші. Соціально продуктивними формами навчання є проблемні лекції, участь здобувачів у дискусіях на семінарських і практичних заняттях. Задля потреб ОП «Історія» організуються гостьові лекції, тематика яких охоплює як вузькопрофесійні сюжети, так і соціальну проблематику. Формуванню навичок наукового спілкування допомагає видання збірника студентських наукових праць «Актуальні питання історії та міжнародних відносин: минуле і сучасність», робота наукових семінарів («Спадщина Реформації: український та європейський вимір» <https://salolli/1716d81>), студентських наукових конференцій» <https://salolli/8Ac4A01>). Набуття соціальних навичок сприяє діяльності УжНУ та випускових кафедр у межах укладених договорів про співпрацю – з ГО «Центр досліджень національної стійкості», ГО Панонія, Закарпатською ОДА та ДВНЗ УжНУ, закладами загальної середньої освіти тощо <https://salolli/A5EDd79>. Для формування соціальних навичок важливі участь здобувачів у суспільно значущих заходах, волонтерстві. Студенти долучаються до тренінгів з набуття soft skills (<https://salolli/2cCo306>, <https://salolli/9CobeEb>), суспільно корисних заходів ЗВО (<https://salolli/28976fF>). Продуктивним інструментом набуття здобувачами соціальних навичок є участь у студентському самоврядуванні, оскільки сприяє формуванню комунікативних навичок, лідерських якостей, соціальної взаємодії, самоорганізації здобувачів. В цілому навчання на ОП дозволяє здобути соціальні навички як через ОК, так і шляхом долучення здобувачів до суспільно значущих заходів.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП «Історія» із фактичним навантаженням здобувачів освіти та ПРН регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу» <https://salo.li/F50094F>. Відповідно до документу навантаження здобувача з дисципліни складається з аудиторних годин (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять, консультацій тощо), самостійної роботи, виконання завдань, написання робіт, підготовку до контрольних заходів і складання контрольних заходів. Розподіл контактних годин між лекціями, практичними, семінарськими, лабораторними заняттями та консультаціями, а також між тижнями теоретичного навчання здійснюється випусковою кафедрою. Тижневе аудиторне навантаження становить 24-26 годин, що створює умови для організації самостійної роботи. Її планування впливає зі специфіки навчальної дисципліни, зміст доводиться до здобувачів на початку її вивчення та реалізується через підготовку до семінарських і практичних занять, самостійне опрацювання літератури, виконання індивідуальних завдань тощо. Кількість аудиторних годин на семестр визначається навчальним і робочим навчальними планами. Загальне навантаження за ОП становить 240 кредитів – 7200 годин, з яких на аудиторну роботу припадає 3154, на СР – 3476 годин (44% та 56% загального навчального часу). Таке співвідношення відповідає чинним вимогам для ОС «Бакалавр». ОК у рамках ОП «Історія» мають обсяг з кредити й більше, що уможливує опрацювання їхнього змісту. На дисципліни вільного вибору освітньою програмою та навчальним планом відведено 60 кредитів, що становить 25% і задовольняє актуальні вимоги. Під час спілкування зі студентами у фокус-групі ознак перенавантаження не виявлено. В цілому визначений за ОП «Історія» обсяг ОК дозволяє досягнути ПРН. У ЗВО встановлені процедури та механізми визначення обсягу ОК. Здобувачі загалом позитивно оцінюють обсяг навчального навантаження.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Практикоорієнтованість ОП «Історія» забезпечується «Положенням про організацію освітнього процесу» <https://salo.li/F50094F>, «Положенням про практику студентів» <https://salo.li/8837B4d>. Структура ОП, внутрішнє наповнення ОК сприяють її реалізації. У межах навчальних дисциплін, зокрема під час проведення семінарських, практичних, лабораторних занять здобувачам забезпечено можливість оволодіти відповідними засобами й технологічними процесами. НП ОП «Історія» ОС «Бакалавр» передбачено 1002 лекційних годин і 1256 годин на практичні/семінарські заняття, що увиразнює потенціал напрацювання здобувачами професійних навичок. При цьому у робочих програмах цілого ряду дисциплін не розрізнено семінарські та практичні заняття. Так, з дисциплін «Громадянська освіта: ...» передбачені практичні заняття, але вони синонімізовані з семінарськими. Така сама ситуація з ОК «Основи шкільного краєзнавства». Але очевидно, за темами «Зародження та розвиток краєзнавчих студій та шкільного краєзнавства на Закарпатті», «Напрями історичного краєзнавства» доречно запропонувати семінар, а за темами «Підготовка і проведення краєзнавчої експедиції», «Шкільний музей» – практичні заняття тощо. ЕГ вважає за доцільне у межах дисциплін, особливо педагогічно-методичного спрямування поряд із семінарськими виокремити блок практичних занять. Тим більше, що «Положенням про організацію освітнього процесу» серед форм навчальних занять виокремлено практичне заняття, на якому здобувачі мають можливість закріпити теоретичні положення навчальної дисципліни і набути умінь та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального чи колективного виконання визначених завдань, та семінарське заняття, на якому організується дискусія з визначених проблем. Практикоорієнтованість виразно реалізується через практичну підготовку історичного (археолого-етнографічна, музейно-екскурсійна) та педагогічного (пропедевтичної, педагогічної на рівні базової середньої освіти та старшої школи) спрямування. Доречним є залучення студентів до розв'язання практичних завдань за фахом у процесі неформального навчання. Так, з дисципліни «Громадянська освіта: основи шкільного курсу (старша школа)» та інших ОК передбачено використання його елементів, за яких здобувач має можливість із запропонованих дотичних до тем модуля онлайн-курсів на платформах Прометеус, Освіторія, EdEra та ін. обрати один, пройти навчання й отримати сертифікат. Практикоорієнтованість забезпечується заохоченням здобувачів до участі у студентських об'єднаннях. Зокрема, науковий гурток «Кліо» надає можливості дослідницького досвіду, що є важливою складовою становлення професіоналів. Здобувачі ОП «Історія» беруть участь у щорічній підсумковій науковій студентській конференції, долучаються до Дебатного турніру та інших позааудиторних заходів, що додатково забезпечують компетентності майбутнього вчителя історії та громадянської освіти.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Набуття здобувачами ОП «Історія» спеціальності «Середня освіта» предметної спеціальності «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку (ЦСР) до 2030 р., проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї ООН задекларовано у «Стратегії розвитку ДВНЗ

«Ужгородський національний університет» на період 2025-2032 рр. <https://salo.li/898AF5f>. Зокрема, виголошені у документі цінності як академічна свобода та інтелектуальна незалежність; етичність, доброчесність і справедливість; інноваційність і креативність; інтернаціоналізація та мультикультурність; соціальна відповідальність та інклюзивність; національна свідомість і громадянська позиція; верховенство права й відповідальність; сталий розвиток і турбота про довкілля сприяють забезпеченню дотримання ЦСР. Зміст ОК сприяє набуттю здобувачами компетентностей, спрямованих на досягнення ЦСР. Так, на забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці зорієнтовано ПРН 06 (Називає і пояснює принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками). Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх втілено у ПРН 01 (Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів). Формуванню уявлення про гендерну рівність, розширення прав і можливостей жінок та дівчат сприяє ПРН11 (Виявляє навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснює необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності). На забезпечення сприяння побудові миролюбного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку спрямовано ПРН 20 (Цінує різноманіття та мультикультурність; уміє ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей, керується в педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва). Орієнтація на реалізацію ЦСР простежується в професійній діяльності НПП. Так, Л.Капітан та І.Шніцер здійснили підвищення кваліфікації «Методологічні основи освітнього процесу дітей з ООП»; Н.Радченко в рамках проєкту E DIRECTION за підтримки ЄС пройшла навчання за темою «Особливості впровадження цифровізації, інклюзії та екологізації у вищій освіті України»; М.Кляп узяла участь у тренінгу «Інклюзивність як умова розвитку толерантності у суспільстві» тощо. В цілому зміст ОП забезпечує набуття здобувачами компетентностей задля досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Обсяг ОП «Історія» та її окремих ОК відповідає вимогам законодавства. ОП має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та ПРН. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності «Середня освіта». ОП «Історія» передбачена можливість формування здобувачами ІОТ. Визначені чіткі та зрозумілі процедури вибору ДВВ. Найвигідніший вибір дисциплін із запропонованого переліку. ОП та навчальним планом передбачена практична підготовка – археолого-етнографічну, музейно-екскурсійна, педагогічна пропедевтична, педагогічна – які надають можливість здобути компетентності для подальшої професійної діяльності. Навчання на ОП дозволяє здобути соціальні навички як через ОК, так і шляхом долучення здобувачів до соціально значущих заходів. Визначений за ОП «Історія» обсяг ОК дозволяє досягнути окреслених ПРН. У ЗВО встановлені механізми визначення обсягу ОК. Здобувачі загалом позитивно оцінюють обсяг навчального навантаження. Практикоорієнтованість ОП забезпечується внутрішнім наповненням ОК, через практичну підготовку, участь здобувачів у наукових гуртках, долучення до соціально значущих заходів. Зміст ОП забезпечує набуття здобувачами компетентностей задля досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 р. через змістове наповнення ОК, професійну діяльність викладачів. Позитивні практики: збалансовані, зрозумілі, доступні процедури формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами; багатомірне забезпечення набуття здобувачами соціальних навичок – через зміст ОК, долучення до соціально значущих дій; забезпечення практикоорієнтованості ОП шляхом ритмічної співпраці зі стейкхолдерами.

Недоліки

Суттєві недоліки не виявлено, водночас варто звернути увагу на наступні зауваження. Не виглядає переконливим об'єднання у НП ОК до циклу загальної підготовки та професійної: навряд чи «Археологія», «Етнологія», «Початки людського суспільства» та інші відносяться до спектру загальної підготовки. Потребує розширення перелік ДВВ, передусім кафедральний. Педагогічна практика у ЗЗСО (базова середня освіта) має тривалість 3 тижні (4,5 кредити), чого недостатньо для реалізації здобувачами визначених завдань (проведення 6 уроків, підготовка виховного і позакласного заходів, методична розробка для роботи з батьками та ін.). У робочих програмах цілого ряду дисциплін не розрізнено семінарські та практичні заняття, хоча вони мають різне призначення та у відповідних положеннях УЖНУ визначено їх сутність.

Рекомендації

Продумати групування у НП обов'язкових ОК у цикли загальної та професійної підготовки, виходячи зі змістового наповнення дисциплін. Потребує розширення перелік ДВВ, передусім кафедральний, зокрема за рахунок дисциплін, присвячених проблемам історії України. Доречно збільшити обсяг педагогічної практики у ЗЗСО (базова середня освіта) до 4 тижнів (6 кредитів), що сприятиме глибшому зануренню здобувачів у шкільний освітній процес,

врівноважить із наступною практикою у старшій школі. Необхідно у межах дисциплін, особливо педагогічно-методичного спрямування, поряд із семінарськими виокремити блок практичних занять.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Прийом на навчання на ОП «Історія» здійснюється відповідно «Положення про Приймальну комісію» <https://salo.li/341B969> та до «Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти» у УжНУ у 2025 р. (Правила), які було розміщено у відкритому доступі на сайті ЗВО <https://salo.li/eoVe41>. Документ розроблено відповідно до чинного законодавства. Правила прийому у 2026 р. на даний момент ще не оприлюднено. На думку ЕГ, правила є чіткими, зрозумілими, доступними для абітурієнтів. Обмеження чи пільги, окрім запроваджених МОН України, не виявлені. У розділі VIII визначено спеціальні умови участі у вступній кампанії відповідно до загальноукраїнського законодавства. Ознаки дискримінації потенційних абітурієнтів відсутні. На здобуття ОС «Бакалавр» за ОП «Історія» спеціальності «Середня освіта» у 2025 рр. приймалися особи на основі ПЗСО або НРК5, без додаткових обмежень чи умов. У правилах наголошено на рівності прав та обов'язків усіх здобувачів вищої освіти, включаючи ОП «Історія». Важливою опцією, на погляд ЕГ, є наголос на прийомі до навчання на конкурсній основі незалежно від джерел фінансування отримання ВО. У правилах чітко сформульовані вимоги до абітурієнтів, які мають право на вступні випробовування в УжНУ. Опрацьовано особливості реалізації права вступників на обрання місця навчання стосовно осіб, які проживають на територіях, де неможливо забезпечити виконання стандартів освіти України та/або стабільний освітній процес. Інформація, адресована вступникам на ОП, розміщена на офіційному сайті ЗВО, де представлений опис ОП, правила прийому, перелік документів, необхідних для подачі для зарахування на навчання, а також інформація про вартість навчання за ОП, накази, протоколи засідання приймальної комісії, інформація про НМТ. Згенеровані списки рекомендованих до зарахування вступників розміщуються на веб-сайті УжНУ у визначені терміни. В цілому правила прийому на навчання за ОП укладені відповідно до чинного законодавства, є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Опрацювання документів УжНУ, спілкування у фокус-групах показало, що в основу правил покладено визначення досягнень абітурієнтів відповідно до загальноукраїнського алгоритму, важливих для вступу на навчання за спеціальністю «Середня освіта» предметної спеціальності «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)». Правила прийому враховують особливості ОП та визначають перелік конкурсних предметів НМТ і їх вагових коефіцієнтів: К1 (українська мова) – 0,3; К2 (математика) – 0,2; К3 (історія України) – 0,5, К4 (іноземна мова/біологія/ фізика/ хімія/ українська література/ географія) – по 0,3. На сайті ЗВО розміщено програми співбесіди для вступників 2025, зміст яких охоплює основні теми та поняття, визначені критерії оцінювання чіткі та вимірювані, що дозволяє забезпечити об'єктивність <https://salo.li/87A2f17>. Як показано у відомостях про СО, вступники з ТОТ та особливо небезпечних територій можуть брати участь у конкурсному відборі до УжНУ у межах квоти-2, що становить 10% від загального обсягу держзамовлення. У 2025 р. вступити на 2 курс могли здобувачі, які отримали ОКР молодшого спец/ОС молодшого бакалавра та склали конкурсні предмети та вступні випробовування; вступникам зараховуються бали НМТ. Вступникам на основі НРК5 може бути перезараховано кредити ЄКТС за відсутності стандарту не більше 60 кредитів. Умовою зарахування здобувача ВО для одночасного навчання за іншою освітньою програмою в УжНУ або в іншому закладі вищої освіти є виконання вимог до вступників на відповідні освітні програми.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Правила визнання результатів навчання, здобутих на інших ОП, зафіксовано в документах ДЗВО «УжНУ», серед яких, зокрема «Положення про академічну мобільність студентів» <https://salo.li/d1407B7>, «Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності» <https://salo.li/c1759B7> та інші. Документами визначено міжнародну та внутрішню академічну мобільність. Основними завданнями

академічної мобільності студентів Університету є: підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів; набуття професійного досвіду під час проходження навчальних та виробничих практик; можливість одночасного отримання студентом двох (спільного) документів про вищу освіту; підвищення рівня володіння іноземними мовами; посилення інтеграції освіти і науки, розвиток подальших наукових досліджень, поглиблення знань національних культур інших країн, поширення знань про мову, культуру, освіту і науку України; підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами. З метою організації права на академічну мобільність із закладами-партнерами укладається договір. Визнання результатів вивчення освітніх компонентів за іншими ОП здійснюється на підставі наданого студентом документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів, завіреного в установленому порядку у партнерському ЗВО. ЕГ встановила, що документи, які містять процедурні питання щодо визнання здобутих в інших ЗВО результатів навчання, загальнодоступні, оскільки їх розміщено на відкритих ресурсах університету, з ними може ознайомитися кожен здобувач. Спілкування у фокус-групах з викладачами, здобувачами, випускниками ОП показало, що з можливостями навчання на інших освітніх програмах ознайомлюють НПП в ході освітнього процесу, працівники структурних підрозділів у межах їхніх повноважень, представники студентської ради, а також через надання інформації у соціальних мережах, вайбер-групах тощо. Як показано у відомостях про СО, а також встановлено в ході спілкування зі здобувачами та НПП, на ОП «Історія» є досвід перезарахування ПРН, набутих за програмами академічної мобільності. Так, у лютому – травні 2024 р. студентка з курсу М.Ковач перебувала на семестровому навчанні в Пряшівському університеті (Словаччина) за програмою академічної мобільності Erasmus+ <https://salo.li/71C5751> . На даний момент це єдиний досвід мобільності на цій ОП.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в УжНУ регулюється «Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності» <https://salo.li/66e4467> . Перезарахування відповідних ОК, здобутих за програмами неформальної та/або інформальної освіти, здійснюється за заявою здобувача на підставі підтверджувальних документів, сертифікатів відповідно до встановленої процедури. Прийняття рішення про визнання результатів неформального/інформального навчання здійснюється предметною комісією за підсумками їх оцінювання. Визнанню можуть підлягати результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його складовим, які передбачені робочою програмою даного ОК. Загальний обсяг освітніх компонентів, що зараховуються здобувачу, не може перевищувати 25% відповідної освітньої програми. У разі наявності в робочій програмі освітнього компонента рекомендацій науково-педагогічного працівника щодо можливості проходження визначеного онлайн-курсу чи іншого елемента неформального навчання, додаткової процедури визнання результатів неформального навчання не потрібно. Ознайомлення з відомостями про СО, робота у фокус-групах засвідчили поширеність практик неформальної освіти. Зокрема, у 2025 р. мало місце зарахування на 1му у курсі результатів неформальної освіти за програмою «Цифрограма для освітан» у застосунку Дія. У 2024 р. у межах ОК «Історія та культура західноєвропейського Середньовіччя» студенти пройшли онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus та інших за відповідною тематикою, узгодженою з викладачем, результати яких були зараховані на основі наданих сертифікатів. У разі відсутності у робочій програмі дисципліни рекомендацій щодо можливості проходження елементів неформального навчання зарахування результатів затверджується на засіданнях випускових кафедр. Сертифікати про проходження завантажені на сайті УжНУ: <https://salo.li/5102574> . В цілому у межах ОП «Історія» практикується визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Воно відбувається відповідно до чітких правил у межах чинного законодавства, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За ОП «Історія» встановлено чіткі, обґрунтовані правила прийому на навчання, які є доступними для вступників. В УжНУ розроблено зрозумілі правила визнання результатів навчання на інших ОП, а також здобутих у неформальній/інформальній освіті. Здобувачі виявили обізнаність у можливостях такого навчання. Доступ до ОП «Історія» та визнання результатів навчання здійснюється відповідно до нормативних вимог.

Недоліки

Участь здобувачів у програмах академічної мобільності є недостатньою попри загальну обізнаність студентів про її можливості.

Рекомендації

Рекомендовано до початку нового навчального року з'ясувати причини обмеженої академічної мобільності здобувачів шляхом їх опитування та виробити конкретні рішення на рівні кафедр, факультету, УжНУ, які сприятимуть участі студентів у програмах академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

У Положенні про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://cutt.ly/uwJllbq>) визначено основні форми його реалізації, зокрема навчальні заняття, самостійну роботу здобувачів освіти, практичну підготовку та контрольні заходи. До видів навчальних занять належать лекції та практичні заняття, які забезпечені відповідними методичними матеріалами (<https://surl.li/oleltx>). Форми та методи навчання і викладання орієнтовані на формування загальних і фахових компетентностей, а також на досягнення програмних результатів навчання. В освітній програмі активно застосовуються інформаційні технології у поєднанні з елементами дистанційного навчання (<https://surl.li/vrdink>). Реалізація принципів студентоцентрованого підходу та академічної свободи забезпечується через вільний доступ здобувачів до навчально-методичних матеріалів, обираючи вибіркових дисциплін, тем курсових робіт, участь у програмах академічної мобільності та науково-дослідній роботі. У процесі дистанційного навчання використовуються платформа MOODLE, а також сервіс Zoom. Цілий ряд онлайн-курсів, наприклад, «Початки людського суспільства та розвиток давньосхідних цивілізацій», «Історія середньовічної України», «Історія сучасної України» та інші мають логічну структуру, актуальне наповнення (робочу програму, рекомендовану літературу, тематику семінарських занять і самостійної роботи, перелік питань до іспиту), презентації лекційного матеріалу (ОК «Інновації та інформаційно-комунікаційні технології в закладах освіти»). Водночас ЕГ встановлено, що на платформі MOODLE наповнення окремих освітніх компонентів є неповним. Зокрема, з дисципліни «Історія культури України (від найдавніших часів до початку ХХ ст.)» відсутній лекційний матеріал, з ОК «Історія та культура країн Азії та Африки у новий час» наявні тільки 2 лекції, відсутня робоча програма та список рекомендованої літератури. Ці недоліки обмежують можливості повноцінного онлайн-опрацювання змісту ОК. За результатами опитування здобувачів ОП (січень 2026 р.) майже 78% респондентів стверджують, що ОП забезпечує дотримання логічного взаємозв'язку у процесі викладання навчальних дисциплін. Високими є також показники щодо співвідношення між теоретичною і практичною підготовкою (85,2% вважають ці компоненти збалансованими), вільного вибору навчальних дисциплін (92,6%), дотримання академічної доброчесності (98,1%), використання онлайн-ресурсів під час навчання (100 %). Понад 70 % респондентів вважають ОП актуальною для сучасної школи. <https://surl.li/pwvsvyk>

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

На офіційному сайті факультету розміщено повне навчально-методичне забезпечення освітньої програми, зокрема робочі програми навчальних дисциплін (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60173>) та вибіркових компонентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/71028>). У відкритому доступі представлені всі робочі програми освітніх компонентів, що забезпечує здобувачам можливість завчасно ознайомитися з цілями, змістом, очікуваними результатами навчання, а також порядком і критеріями оцінювання. Окрім оприлюднення на сайті, відповідна інформація доводиться до відома здобувачів на першому занятті з кожної дисципліни та під час настановчих зборів з практики. Під час зустрічі експертної групи зі здобувачами та випускниками освітньої програми факт своєчасного усного інформування (зокрема на початку вивчення дисциплін) було підтверджено. Додатково матеріали доступні як у друкованому вигляді на кафедрах, так і в електронному форматі за посиланням <http://surl.li/pkidf>. Для користування електронними ресурсами УжНУ здобувачам створюється корпоративна електронна пошта в домені [uzhnu.edu.ua](https://www.uzhnu.edu.ua), через яку науково-педагогічні працівники також здійснюють комунікацію та інформування. Розклад навчальних занять, графіки проведення контрольних робіт, заліків та екзаменів розміщені у відкритому доступі на сторінці деканату (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/175>). Таким чином, поєднання різних форм інформування – електронної, друкованої та усної – забезпечує повну та своєчасну поінформованість учасників освітнього процесу щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, а також порядку та критеріїв оцінювання в межах кожного освітнього компонента.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Здобувачі ОП в межах навчального процесу залучаються до науково-дослідної діяльності, беруть активну участь у роботі Наукового товариства студентів, аспірантів та докторантів ДВНЗ «УжНУ» (<https://surl.li/nsnrug>), а також історичного гуртка «Кліо» (<https://surl.li/sovftf>). Під час зустрічі експертної групи з представниками студентського самоврядування голова гуртка «Кліо» зазначив, що до його діяльності можуть долучатися всі охочі здобувачі освіти з 1 по 4 курс. Формуванню та поглибленню знань і практичних умінь у сфері наукової роботи сприяє освітній компонент ОК 08 «Основи наукової роботи історика та фахівця в галузі громадянської освіти». Інтеграція навчання та досліджень у межах реалізації освітньої програми здійснюється через виконання індивідуальних наукових досліджень під керівництвом наукових керівників, а також шляхом представлення результатів досліджень на щорічних студентських науково-практичних конференціях факультету історії та міжнародних відносин (<http://surl.li/pgvpc>). Результати наукової роботи здобувачів публікуються у збірнику студентських наукових праць «Серія: Історія. Актуальні питання історії та міжнародних відносин: минуле і сучасність» (<http://surl.li/pgvps>). Актив історичного гуртка «Кліо» виступив організатором міжнародної конференції студентів та аспірантів «Україна–НАТО: спільні безпекові виклики (до 75-ї річниці підписання Північноатлантичного договору)», за результатами якої видано збірник матеріалів конференції (<https://surl.li/teobcm>). Розвитку наукового потенціалу здобувачів також сприяє діяльність профільних наукових центрів, зокрема Центру історичних студій з богемістики та словакістики (<https://surl.li/zfolfi>) та Центру досліджень угорської історії та українсько-угорських відносин (<https://surl.li/uktrxz>). 2 травня 2025 р. у Львівському національному університеті імені Івана Франка відбулася II Міжнародна студентсько-аспірантська науково-практична конференція «Сучасні тренди в науці: міждисциплінарний підхід». До участі в заході активно долучилися й представники Ужгородського національного університету. Від університету було сформовано делегацію у складі 22 учасників. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/vseukrajinskij-forum-naukovih-tovaristv.htm> 26 лютого 2026 р. здобувачі взяли активну участь у 80 науковій ювілейній конференції яка відбулася на кафедрі міжнародних студій та суспільних комунікацій <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/spilnih-komunikatsiy-vidbula56.htm>

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Перегляд і актуалізація змісту освітніх компонентів у межах освітньої програми здійснюються на регулярній основі – щороку – та регламентуються низкою нормативних документів, зокрема Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у ДВНЗ «УжНУ» (<https://cutt.ly/MwJIR2Tf>), Положенням про моніторинг якості освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6141>) та Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>). У процесі аналізу було продемонстровано конкретні приклади оновлення змісту освітніх компонентів науково-педагогічними працівниками за результатами стажувань, підвищення кваліфікації у вітчизняних і зарубіжних закладах вищої освіти, а також участі в грантових проектах. Зокрема, Л.Капітан після проходження підвищення кваліфікації інтегрувала набуті знання до освітнього компонента ОК 06 «Інновації в освіті». Активно використовується власний науковий доробок викладачів (І.Шніцер, М.Кляп, Н.Світлик та інших). Питання доцільності та своєчасності оновлення змісту освітніх компонентів систематично розглядається на засіданнях кафедр, робочої групи освітньої програми та науково-методичної комісії факультету.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Ужгородський національний університет реалізує власну Стратегію інтернаціоналізації (<https://cutt.ly/5wJIOfx8>) та керується Концепцією інноваційного розвитку на 2015–2025 рр. (<https://cutt.ly/rwJIOwwo>), відповідно до яких міжнародна діяльність визначена одним із ключових пріоритетів розвитку закладу вищої освіти. В університеті функціонує Міжнародний консорціум (<http://surl.li/bagaw>), до складу якого входять 18 закордонних закладів вищої освіти. Важливу роль у реалізації політики інтернаціоналізації та програм академічної мобільності відіграє відділ міжнародних зв'язків (<https://cutt.ly/UwJIO9sl>). Під час зустрічі з експертною групою його керівниця зазначила, що відділ забезпечує організаційний супровід і документальне оформлення закордонних стажувань науково-педагогічних працівників, а також участі в міжнародних грантах і проектах. З 2016 р. в університеті діє Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://cutt.ly/gwJIPooj>). Водночас документ потребує актуалізації з метою розширення регламентації академічної мобільності на всіх учасників освітнього процесу. На необхідності такого оновлення наголошували члени експертної групи під час попередньої експертизи освітньої програми, однак відповідні зміни наразі не внесено. Серед форм академічної мобільності – участь у програмах міжнародного обміну, зокрема Erasmus+, закордонні стажування, а також залучення іноземних науково-педагогічних працівників до проведення гостьових лекцій. Під час зустрічі експертної групи зі здобувачами освіти було встановлено, що іноземні фахівці (зокрема зі Словаччини) проводять для студентів гостьові лекції іноземною мовою. Досвід участі в програмі Erasmus+ мають як науково-педагогічні працівники освітньої програми (В.Кічера, І.Шніцер), так і здобувачі освіти (<https://surl.li/zkrxmw>). Учасники освітнього процесу

мають доступ до міжнародних наукометричних баз даних, зокрема Scopus, Web of Science, Google Scholar та інших. Науково-педагогічні працівники освітньої програми публікують результати досліджень у виданнях, що індексуються в зазначених базах, а також мають досвід викладання в зарубіжних закладах вищої освіти в межах програми Erasmus+.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ дійшла висновку про відповідність освітньої програми вимогам критерію на рівні В за всіма визначеними підкритеріями. До беззаперечних переваг освітньої програми віднесено її активну міжнародну складову: системну участь у грантових ініціативах і міжнародних програмах, зокрема ERASMUS+, залучення закордонних фахівців до проведення лекцій (у тому числі іноземними мовами), а також послідовне впровадження практик міжнародної співпраці. Важливо, що така діяльність охоплює не лише науково-педагогічних працівників, а й здобувачів освіти. Міжнародна академічна мобільність НПП реалізується на регулярній основі та є стабільною складовою функціонування освітньої програми.

Недоліки

«Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» діє з 2016 р. та потребує оновлення з урахуванням необхідності врегулювання міжнародної академічної мобільності для всіх учасників освітнього процесу. Рівень забезпечення ОК навчально-методичними матеріалами для дистанційного навчання на платформі MOODLE є неповним і потребує подальшого доопрацювання. Зокрема, з дисциплін «Історія культури України (від найдавніших часів до початку XX ст.)» (відсутній лекційний матеріал), «Історія та культура країн Азії та Африки у новий час» (наявні тільки 2 лекції, відсутня робоча програма, список рекомендованої літератури). Ці недоліки обмежують можливості повноцінного онлайн-опрацювання змісту ОК.

Рекомендації

ЕГ рекомендує актуалізувати «Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» з урахуванням необхідності врегулювання питань міжнародної академічної мобільності для всіх учасників освітнього процесу. Необхідно завершити наповнення платформи MOODLE навчально-методичними матеріалами в рамках ОП «Історія», що забезпечать якісну організацію дистанційного навчання.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та організацію оцінювання здобувачів освіти регламентує «Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (пп. 8.8), а також «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>). Під час зустрічі ЕГ із здобувачами освіти було зазначено, що на першому занятті студенти отримують інформацію про вимоги до вивчення дисципліни та критерії оцінювання. У робочих програмах дисциплін (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60173>) чітко визначено форми оцінювання, яке здійснюється за модульно-рейтинговою системою (модульне контрольне оцінювання та накопичення рейтингових балів протягом навчання). НП передбачена підготовка курсових робіт з трьох ОК, проте аналіз РП виявив низку аспектів, що потребують уточнення. ОК «Громадянська освіта: основи шкільного курсу (базова середня освіта)»: у РП відсутня орієнтовна тематика досліджень; студентам пропонується покладатись на загальні «Методичні рекомендації з виконання курсових робіт» <https://surl.li/ujddmc>. При цьому у РП цієї дисципліни зазначено, що «студенту надається право вибору теми курсової роботи», який не запропоновано. ОК «Історія та культура середньовічної Європи»: тематика курсових робіт у РП не представлена, натомість наведено перелік вимог, які більше відповідають формату індивідуальних завдань; курсова згадується лише в контексті підсумкового оцінювання, що потребує чіткішої

деталізації процесу її підготовки. ОК «Методика навчання історії та громадянської освіти у закладах ЗСО (старша школа)»: наявний перелік тем і стислий виклад вимог, проте вони класифікуються як індивідуальні завдання, що створює певну термінологічну розбіжність із НП. Наразі курсові роботи включені до відповідних ОК як індивідуальні завдання, однак бали за них фактично не інтегровані в загальну систему оцінювання з дисциплін. Спостерігається відсутність чітких критеріїв оцінювання курсових робіт як у РП, так і в загальних методичних рекомендаціях. Наведено лише загальні вимоги до оформлення, що ускладнює об'єктивне оцінювання результатів наукової роботи студента. Підсумковий контроль проводиться в усній або письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзаменатором є викладач, який читає відповідний лекційний курс. Комплексна оцінка досягнення програмних результатів здійснюється шляхом аналізу результатів практик та підсумкової атестації. Інформація про форми занять, строки та способи проведення контрольних заходів, а також терміни заліково-екзаменаційної сесії для здобувачів освітніх програм знаходиться у вільному доступі на сайті ДВНЗ «УжНУ» у розділі «Інфо-центр» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/175>). Екзамени та заліки, передбачені навчальним планом, проводяться відповідно до розкладу сесії, який складається з урахуванням пропозицій здобувачів та науково-педагогічного персоналу та затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Стандарт вищої освіти України за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності 014 «Середня освіта» (за предметними спеціальностями) на цей час відсутній. Атестація здобувачів освіти проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в УжНУ (<http://surl.li/zoanzm>) та Положення про атестацію здобувачів освіти та екзаменаційну комісію у ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/txkukj>). Підсумкова атестація здійснюється у формі комплексного атестаційного екзамену за предметною спеціальністю (<https://surl.li/zlwxef>), який перевіряє сформованість програмних результатів навчання здобувачів з таких дисциплін: історія та громадянська освіта, методика навчання історії та громадянської освіти, охорона здоров'я. У разі успішного складання атестації університет видає документ встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із кваліфікацією: Бакалавр середньої освіти (Історія), який дає право працювати вчителем історії або викладачем закладу фахової передвищої освіти. Критерії оцінювання під час атестації регулюються Положенням про організацію освітнього процесу. Для здобувачів ОП 2022 р. білети Кваліфікаційного екзамену сформовано таким чином – 1 питання з історії України або всесвітньої історії, 2 питання – із методики викладання і 3 питання – практичне завдання на основі двох попередніх теоретичних питань.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Проведення контрольних заходів здійснюється відповідно до нормативних документів ЗВО та робочих програм дисциплін. Усі відповідні документи та матеріали доступні на сайті університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/51882>). Об'єктивність екзаменаторів забезпечується відповідно до Порядку організації заходів із запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти, які також знаходяться у відкритому доступі на сайті УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>) і доступні всім учасникам освітнього процесу. Екзаменатор має право задавати студенту додаткові питання для більш повного та об'єктивного оцінювання знань. Для забезпечення об'єктивності під час підсумкової атестації залучаються представники трьох кафедр та зовнішній стейкхолдер. В університеті діє процедура оскарження результатів семестрового контролю. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (пп. 8.11), студент може подати апеляційну заяву до декана факультету. Особа, яка прийняла скаргу, повідомляє дату та місце засідання апеляційної комісії. Апеляція розглядається у складі декана або його заступника, завідувача відповідної кафедри, 2–3 провідних науково-педагогічних працівників кафедри та викладача, який забезпечує викладання дисципліни, не пізніше наступного робочого дня після подання, але не пізніше останнього дня сесії. До складу комісії можуть входити представники студентського самоврядування. Рішення апеляційної комісії доводиться до відома студента головою комісії в усній або письмовій формі. Під час зустрічі ЕГ із випускниками було встановлено, що на першому курсі студентка мала непорозуміння з викладачем, яке швидко врегульовано після уточнення обставин. Офіційних оскаржень результатів контрольних заходів не надходило.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності в УжНУ регламентується низкою нормативних документів: Положенням про академічну доброчесність, Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про Комісію з питань академічної доброчесності та етики та Етичним кодексом (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>). Тексти курсових робіт та наукові публікації учасників освітнього процесу підлягають перевірці на академічний плагіат у системах Unicheck та StrikePlagiarism. В університеті проводяться заходи з популяризації академічної доброчесності (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/v-uzhnu-proveli-trening-akademichna-dobrochesnist-zaporuka-y.htm>), здобувачі та науково-педагогічні працівники проходять відповідні онлайн-курси та опитування. Аналіз опитувань студентів за 2025 р. показав, що 100% респондентів дотримуються академічної доброчесності під час написання курсових робіт. Додатково, здобувачі освітніх програм підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності протягом навчання (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/60155>). ЕГ зафіксувала наявність на сайті університету сертифікатів здобувачів та НПП про проходження курсів академічної доброчесності у різні роки. Порушення норм академічної доброчесності передбачає санкції, регламентовані пп. 7–8 Положення про академічну доброчесність. Згідно з Положенням про комісію з питань академічної доброчесності та етики (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26527>), п. 7 передбачає відповідальність для НПП: відмова в присудженні наукового ступеня чи вченого звання, позбавлення права обіймати певні посади; для здобувачів: повторне проходження оцінювання, позбавлення академічної стипендії, відрахування із закладу вищої освіти. Позитивною практикою є введення у викладання за пропозицією здобувачів і стейкхолдерів ОК 13 Антикоруупція та доброчесність де тема 12 «Роль вищої освіти в розбудові доброчесності. Як студентство змінює освітнє середовище» спрямована саме на висвітлення академічної доброчесності у освітньому середовищі.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатами оцінювання, ЕГ встановила відповідність критерію на рівень В за усіма підкритеріями. Серед позитивних практик університету відзначено перевірку курсових робіт на плагіат, комплексний підхід до дотримання академічної доброчесності, зокрема підписання здобувачами декларації про дотримання академічної доброчесності протягом навчання. У навчальному процесі передбачена дисципліна «Антикорупція і доброчесність», що сприяє формуванню знань і практичних навичок дотримання етичних стандартів. Під час проведення комплексного іспиту залучаються екзаменатори від трьох кафедр та зовнішні стейкхолдери, а до його змісту включено практичне завдання за фахом, що забезпечує більш об'єктивне оцінювання професійних компетентностей здобувачів.

Недоліки

У РП ОК «Громадянська освіта: основи шкільного курсу (базова середня освіта)» та «Історія та культура середньовічної Європи» відсутня орієнтовна тематика курсових робіт, що визначені як індивідуальні завдання у рамках цих дисциплін. При цьому у РП «Громадянська освіта: основи шкільного курсу (базова середня освіта)» зазначено, що «студенту надається право вибору теми курсової роботи», але РП вибір здобувачу не запропоновано. У РП дисциплін «Громадянська освіта: основи шкільного курсу (базова середня освіта)», «Історія та культура середньовічної Європи», «Методика навчання історії та громадянської освіти у закладах ЗСО (старша школа)» не подано критерії оцінювання курсової роботи. Відсутність варіативності у змісті практичних завдань екзаменаційних білетів перешкоджає повноцінній демонстрації професійної компетентності здобувачів освіти

Рекомендації

У РП дисциплін, з яких передбачено виконання курсових робіт, доцільно навести їх орієнтовну тематику, оскільки курсові визначені як індивідуальні завдання у межах відповідних освітніх компонентів. У РП дисциплін «Громадянська освіта: основи шкільного курсу (базова середня освіта)», «Історія та культура середньовічної Європи», «Методика навчання історії та громадянської освіти у закладах ЗСО (старша школа)» необхідно подати критерії оцінювання курсової роботи. З метою підвищення якості атестації пропонується розширити тематику практичних питань, що дозволить здобувачам максимально презентувати свій професійний потенціал. Такий підхід забезпечить репрезентативність усіх компонентів ОП та піднесе рівень об'єктивності кваліфікаційного екзамену.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Добір викладачів здійснюється на конкурсній основі відповідно до «Порядку проведення конкурсного відбору» (<http://surl.li/asvxmp>). Викладання освітніх компонентів ОПП забезпечують 4 доктори історичних наук (професори), 1 доктор медичних наук (професор), 1 доктор юридичних наук (професор), 11 кандидатів історичних наук (доценти), 3 кандидати педагогічних наук (доценти), 1 кандидат філологічних наук (доцент), 1 кандидат філософських наук (доцент), 1 доктор філософії та 3 викладачі без наукового ступеня. Попередній розгляд кандидатур відбувається на засіданні кафедри за участю гаранта ОП, де здійснюється моніторинг відповідності претендентів основним кваліфікаційним вимогам, визначеним професійними стандартами та ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, аналізується відповідність наукових і навчально-методичних праць змісту освітніх компонентів та цілям ОП, кваліфікаційний рівень викладача й його публікаційна активність у фахових виданнях. Частина НПП мають належний рівень публікаційної активності за тематикою ОК, які забезпечують. Результати їхніх досліджень представлені у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus, Web of Science, а також у фахових наукових виданнях категорії «Б» в Україні та інших професійних ресурсах. За результатами оцінки ЕГ відповідність професійної діяльності викладачів до ОК визначена наступним чином: ОК 01, 03, 07, 08, 09, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 33, 34 – відповідають ліцензійним вимогам; ОК 02, 05, 20, 21, 22, 25, 32 – частково відповідають; ОК 04, 06, 18, 19, 31, 39 – не відповідають. Під час спілкування у фокус-групах ЕГ порушувала цю проблему, і отримані відповіді свідчили, що основними причинами часткової або неповної відповідності є труднощі воєнного стану та тривале рецензування, через що відбуваються затримки у виході наукових статей. Гарант ОП, адміністрація університету та НПП усвідомлюють необхідність системної роботи у цьому напрямі та вживають заходів для її покращення, забезпечуючи поступове приведення всіх освітніх компонентів до повної відповідності ліцензійним вимогам. Водночас упродовж останніх п'яти років усі викладачі пройшли наукове та педагогічне стажування в Україні й у країнах Європи, що засвідчується відповідними довідками та сертифікатами <https://surl.li/eboqvx>. З січня 2026 р. викладачі факультету історії та міжнародних відносин долучилися до роботи журі II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії у 2025/2026 н.р., забезпечивши фахову експертну оцінку учнівських робіт. <https://surl.li/nudmim> Л.Капітан володіє значним практичним досвідом роботи в ЗЗСО України, зокрема працювала вчителем історії у Мукачівських ЗОШ №5 та №11, а також методистом методичного центру (1988–1996 рр.). Нагороджена відзнакою «Відмінник освіти України». Забезпечує викладання освітніх компонентів ОК 2, 26, 33, 37–40, поєднуючи ґрунтовну теоретичну підготовку з багаторічною педагогічною практикою.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Конкурсний відбір науково-педагогічних працівників (НПП) для роботи на освітній програмі здійснюється відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП та укладанні з ними трудових договорів (контрактів) у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://ill.ink/7goRL>). Для участі в конкурсі проводиться оцінка професійного рівня кандидатів та їх відбір конкурсною комісією. Термін подання документів становить не менше одного місяця. ЕГ було з'ясовано, що спершу відбувається попередній розгляд кандидатур на засіданні кафедри. На цьому етапі оцінюється відповідність кандидата кваліфікаційним вимогам, зазначеним у ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності, відповідність публікацій дисциплінам та цілям освітньої програми, а також рівень публікаційної активності. Серед додаткових вимог до кандидатів враховуються: академічна добросовісність, відповідність диплому освітній програмі, наявність вченого звання та наукового ступеня, сертифікати про знання іноземних мов, участь у грантових проектах та науково-дослідних роботах. Рішення про відповідність кандидатів на посаду НПП приймає конкурсна комісія, яка готує рекомендацію для претендента та передає її на розгляд відповідних органів (факультету та/або ЗВО). Для залучення до освітньої програми кращих НПП також враховується рейтинг науково-педагогічних працівників (<https://surl.li/chqyeo>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

УжНУ активно залучає представників роботодавців до реалізації освітнього процесу. Практикується проведення спільних студентсько-учнівських конференцій на базі закладів загальної середньої освіти (<https://cutt.ly/RwJOzj5b>). Під час зустрічі ЕГ із роботодавцями та стейкхолдерами було з'ясовано, що їх участь у освітньому процесі здійснюється через опитування, обговорення освітніх програм на засіданнях робочих груп (<https://cutt.ly/pwJOgo88>), проведення майстер-класів професіоналів-практиків (<https://cutt.ly/WwJOkVBX>), а також участь у методичних семінарах, де розглядаються актуальні питання освітньої галузі. Співпраця з роботодавцями формалізована договірними відносинами. Університет має укладені угоди щодо проходження педагогічної практики здобувачами освіти у закладах загальної середньої освіти (<https://cutt.ly/ZwJOnf96>). У рамках освітніх програм передбачено проведення відкритих занять та круглих столів зі стейкхолдерами на базі навчальних закладів м. Ужгорода. До освітнього процесу безпосередньо та опосередковано залучаються професіонали-практики, які виконують функції співкерівників педагогічної практики, голів екзаменаційних комісій, членів робочих груп тощо. Із закладами загальної середньої освіти Закарпатської області та регіональними відділами освіти укладено угоди про співпрацю та проходження здобувачами педагогічної практики на їх базі (<https://surl.li/jlgsqn>). На базі окремих навчальних закладів студенти знайомляться з педагогічною майстерністю вчителя історії

(<https://cutt.ly/BwJOEMyi>; <https://cutt.ly/IwJORIG5>). Керівники ФІМВ та Приватного ліцею «Гірчичне зерно» уклали договір про співпрацю з університетом (<https://cutt.ly/twJOTZhC>). Науково-педагогічні працівники освітньої програми залучені як журі учнівських олімпіад та інших освітніх заходів.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

УжНУ сприяє професійному розвитку науково-педагогічних працівників (НПП) через програми підвищення кваліфікації та стажування. Регламентація процедур, обсягу, видів, форм, періодичності та умов стажування НПП здійснюється відповідно до Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/ssvusc>) та згідно з планом підвищення кваліфікації (<https://cutt.ly/9wJOZSBJ>), який передбачає проходження стажування не рідше одного разу на 5 років (180 год./6 кр. ЄКТС) (<https://cutt.ly/IwJO1yKE>). Для організації післядипломної освіти та надання якісних освітньо-наукових і проєктних послуг у закладі створено Навчально-науковий центр післядипломної освіти та курсової підготовки (ННЦПК), що пропонує різноманітні форми післядипломної освіти для задоволення потреб регіону (<http://surl.li/pgvqw>). Професійний розвиток НПП забезпечується через участь у наукових конференціях, редколегіях фахових видань, опонування дисертацій, керівництво аспірантами та докторантами, міжнародні стажування, а також участь у грантах та міжнародних проєктах. В УжНУ запроваджено систему морального та матеріального заохочення викладачів, яка включає премії, нагородження цінними подарунками, підвищення посадового окладу, вручення грамот і подяк. Щорічно визначається рейтинг НПП, і 100 викладачів отримують 20% доплати до окладу (у 2024 р. ця цифра становила 118). Прикладом ефективного преміювання за показники ОП є: проф. В.Міщанин, доц. Н.Радченко, доц. І.Шніцер та ін. Матеріальне та моральне заохочення стимулює підвищення результатів роботи викладачів та розвиток їхньої професійної майстерності. Фаховий рівень НПП також оцінюється за показниками їхніх рейтингів. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/40660>

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ встановила повну відповідність критерію за підкритеріями 6.2, 6.3 та 6.4. Відзначено високий фаховий рівень НПП, які працюють на освітній програмі, проте частина з них викладає освітні компоненти не за своєю спеціалізацією, що спричиняє невідповідність вимогам. Водночас ЕГ відзначає активну роботу НПП над усуненням цього недоліку. До позитивних практик за критерієм віднесено широке залучення представників роботодавців до реалізації освітнього процесу, прозору процедуру конкурсного відбору викладачів, а також систему матеріального заохочення: преміювання 100 кращих НПП 20% до окладу за щорічним рейтингом та виплати від 4000 до 20000 грн за публікації у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Недоліки

Відсутність у деяких НПП фахових публікацій за тематикою дисциплін, які вони викладають на ОП, призводить до неповного виконання п.37 ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, хоча професійна активність більшості викладачів задовольняє тематику ОК.

Рекомендації

До початку 2026-2027 н.р. рекомендується забезпечити викладання освітніх компонентів НПП, які повністю відповідають ЛУ. Для забезпечення окремих ОК можна залучати професіоналів-практиків як у межах внутрішнього, так і зовнішнього сумісництва. Слід підвищити загальну публікаційну активність викладачів за тематикою відповідних ОК.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Під час огляду матеріально-технічної бази ДВНЗ «УжНУ» було продемонстровано наступні ресурси, які використовуються для реалізації ОП: мультимедійні дошки та проектори, якими забезпечено 70% аудиторій, ноутбуки, комп'ютери та вільний доступ до мережі «Інтернет». Для досягнення ПРН на ФІМВ розташовано реставраційну майстерню, музей УжНУ (<https://salo.li/d5708Co>), археологічний музей (<https://salo.li/Do37e60>), кафедру оснащено ноутбуками та науково-методичною літературою, якими можуть користуватися як НПП, так і здобувачі вищої освіти. Студенти ОП, як запевнили ЕГ представники ЗВО під час огляду МТБ, проживають у 4 гуртожитку, який за грантові кошти було суттєво оновлено. Продемонстровано студентські простори для дозвілля (<https://salo.li/Ad75F99>), читальні зали з доступом до мережі «Інтернет», прилеглий спортивний майданчик, сучасні пральні машинки та холодильники для забезпечення потреб мешканців. Неподалік від гуртожитка розташовано головний корпус ЗВО та наукову бібліотеку УжНУ, структурним елементом якої є відділ рукописів та стародруків, що є актуальним для досягнення ПРН здобувачами вищої освіти цієї ОП. На базі ЗВО функціонує спортивно-оздоровчий комплекс «Буревісник», оснащений басейном довжиною 25 метрів, а також залами для занять єдиноборством, танцями. (<https://salo.li/16Bo682>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

ЗВО забезпечує доступ усіх учасників освітнього процесу до репозитарію (<https://salo.li/9AB7526>), де містяться як праці НПП, яким за розміщення авторського матеріалу надається 2 бали до щорічного рейтингу, так і здобувачів вищої освіти. ДВНЗ «УжНУ» надає змогу користуватися базами даних SCOPUS та Web of Science (<https://salo.li/7AF17dc>). Також представники ЗВО запевнили, що завдяки порталу «Reserve for life» учасники освітнього процесу мають доступ до 80% світової наукової інформації (огляд МТБ). Під час огляду МТБ представники ДВНЗ «УжНУ» акцентували на наявності інтернету як у корпусі ФІМВ, так і в приміщеннях бібліотеки й у читальному залі, молодіжних просторах гуртожитку. Дистанційне навчання здійснюється через платформу «Moodle», що підтвердили здобувачі освіти під час зустрічі, а також запевнили, що вони задоволені наповненістю навчальних курсів. ЗВО надав ЕГ доступ до платформи «Moodle». Під час ознайомлення з платформою було підтверджено тези здобувачів вищої освіти, оскільки курси наповнені силябусом, робочою програмою, лекційним матеріалом, планами семінарських занять, рекомендованою літературою та переліком питань до екзамену. Однак ЕГ не побачила всіх ОК передбачених НП ОП. Також здобувачі вищої освіти підтвердили факт перевірки курсових робіт на рівень унікальності. ЕГ рекомендує збільшити кількість курсів у платформі «Moodle».

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Функціонування безпечного освітнього середовища в ДВНЗ «УжНУ» регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (у новій редакції) (<https://salo.li/E40De5e>). У корпусі ФІМВ належним чином облаштоване укриття, яке забезпечене питною водою, медикаментами, вентиляційною системою, достатньою кількістю посадкових місць, сама будівля передбачає аварійні виходи, схеми евакуації та прилади гасіння. Під час огляду МТБ ЕГ було з'ясовано, що в будівлі гуртожитку відсутнє укриття, а мешканці повинні евакуюватися в укриття Інституту електронної фізики, що розташоване неподалік 4 гуртожитка. У процесі зустрічі з представниками студентського самоврядування, голова профбюро пояснила, що в гуртожитку діє правило двох стін і комендант слідкує за дотриманням безпечних умов проживання. Для підтримки ментального здоров'я в ЗВО існує соціально-психологічна служба (<https://salo.li/5B98855>). Провідний фахівець цієї служби запевнив ЕГ, що звернення здобувачів вищої освіти та НПП є анонімними. Психолог підтвердив факт звернення здобувачів вищої освіти цієї ОП, однак звернення від НПП не було (зустріч 8). Під час зустрічі здобувачі вищої освіти зауважили, що з метою отримання психологічної допомоги вони можуть звертатися до академнаставників та викладачів, цю ж думку було висловлено НПП. ЕГ з'ясувала, що на кафедрі наявні аптечки для отримання першої невідкладної домедичної допомоги. У ЗВО діє «Скринька довіри» у фізичному й електронному форматі (<https://salo.li/636f75F>), про яку розповіли як здобувачі вищої освіти, так і представники студентського самоврядування (зустрічі 4, 7). Також голова студентської ради ФІМВ розповіла, що для здобувачів вищої освіти першого року навчання проводять зустрічі з академнаставниками та представниками студентського самоврядування, де розповідають про функціонування соціально-психологічної служби та проведення низки вебінарів із психологічної тематики.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

У процесі проведення зустрічей із гарантом, НПП, здобувачами вищої освіти, випускниками та студентським самоврядуванням ЕГ дійшла висновку, що в ДВНЗ «УжНУ» освітній процес здійснюється відповідно до засад студентоцентризму. Студенти, що навчаються на ОП, зважали на постійній комунікації з викладачами й академічними наставниками, цю тезу підтримали випускники, які зазначали, що навіть в умовах заочного навчання зв'язок з викладачами відбувався шляхом використання інформаційних технологій. Також здобувачі вищої освіти зазначили факт швидкого інформування їх про актуальні події через інфоцентр, соціальні мережі, а щодо змін у розкладі їх повідомляють деканат та старости. Випускники та студенти одностайно підтвердили факт участі в поліпшенні освітнього процесу через опитування, які проходять два рази на рік. Покликання на опитування і їхні результати є у відкритому доступі на вебсайті в рубриці «Інфо-центр. Моніторинг ОП» (<https://salo.li/6C99B54>). У ЗВО функціонує центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування, співпрацю з яким у межах отримання актуальних вакансій підтвердили випускники цієї ОП. Також на ФІМВ існує графік чергування викладачів, під час якого вони надають консультації здобувачам вищої освіти, як офлайн, так й онлайн (<https://salo.li/7d98CE9>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Забезпечення права на освіту особам з ООП регламентується Статутом ДВНЗ «УжНУ» (<https://salo.li/8EoB686>) та Положенням «Про допомогу людям з інвалідністю» (<https://salo.li/eff61DE>). Під час зустрічі з адміністрацією проректор із науково-педагогічної роботи запевнив, що освітнє середовище оснащено пандусами, табличками із шрифтом Брайля, а також адаптованою веб-сторінкою ЗВО для людей з вадами зору з відповідною кольоровою гамою. Ці думки підтвердилися в процесі огляду матеріально-технічної бази, де було продемонстровано відсутність сходів біля головного входу в корпус ФІМВ, що забезпечує доступ маломобільним людям, кнопку виклику з надписом шрифтом Брайля, а також дубляж вказівників до санітарно-гігієнічних кімнат брайлівським шрифтом. Зважаючи на відсутність ліфта, гарант запевнив, що організація освітнього процесу для здобувачів вищої освіти з ООП може відбуватися на 1 поверсі, хоч станом на сьогодні маломобільних осіб на ОП немає. Під час огляду гуртожитку було продемонстровано пандуси, однак ЕГ помітило відсутність табличок із шрифтом Брайля та ліфта. Представники ЗВО пояснили відсутність надписів брайлівським шрифтом косметичним ремонтом, що наразі на стадії завершення, а відсутність ліфта тим, що конструкцією будівлі його не передбачено, однак маломобільних людей поселяють на 1 поверсі. ЕГ рекомендує після проведення ремонту в гуртожитку встановити таблички з брайлівським шрифтом, облаштувати біля входу до корпусу ФІМВ двері, що автоматично відчиняються, а також у перспективі забезпечити встановлення підйомача для осіб з ООП.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО наявні внутрішні нормативно-правові акти, що регулюють антикорупційну політику та процедуру вирішення конфліктних ситуацій: Етичний кодекс ДВНЗ «УжНУ» (<https://salo.li/C136ba8>), Положення про академічну доброчесність в «УжНУ» (<https://salo.li/Ea6782B>), Положення про Комісію з питань академічної доброчесності та етики ДВНЗ «УжНУ» (<https://salo.li/Bb25C18>), Антикорупційна програма ДВНЗ «УжНУ» на 2026 – 2028 рр. (<https://salo.li/14F76b7>), Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (у новій редакції) (<https://salo.li/B809fA3>). Усі документи є у вільному доступі на офіційному веб-сайті ДВНЗ «УжНУ» в рубриці «Інфо-центр. Нормативні документи». Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти ЕГ пересвідчилася, що конфліктні ситуації на ОП відсутні, а студенти ознайомлені з процедурою вирішення конфліктних ситуацій. Також студентська рада ФІМВ та стейхолдери запропонували внести до НП ОК «Антикорупція та доброчесність» (<https://salo.li/C99748e>), що було виконано наказом ректора з січня 2025 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Матеріально-технічне та методичне забезпечення сприяють досягнення ПРН, оскільки якісно та кількісно перебувають на достатньому рівні. Позитивною практикою є залучення молодіжних ініціатив, зокрема функціонування молодіжного центру «YouthHub», проведення заходів, спрямованих на підтримку ментального здоров'я, а також використання широкої мережі спортивної та бібліотечної інфраструктури. Привертає увагу обізнаність здобувачів вищої освіти щодо процедури вирішення конфліктних ситуацій.

Недоліки

Відсутність ліфта та дверей, які автоматично відчиняються, у корпусі ФІМВ, а також надписів брайлівським шрифтом у гуртожитку, що може створити складнощі для здобувачів вищої освіти з ООП.

Рекомендації

Рекомендовано встановлення дверей, що автоматично відчиняються, у корпусі ФІМВ, а також після проведення косметичного ремонту в гуртожитку – табличок зі шрифтом Брайля. На перспективу – оснащення гуртожитку підйомачем для маломобільних осіб. Доцільно збільшити кількість курсів у платформі «Moodle».

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У ЗВО систему внутрішнього забезпечення якості ОП регламентують такі нормативно-правові акти: «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у ДВНЗ «УжНУ» (<https://salo.li/72d9523>), «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://salo.li/891FBD3>), «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (у новій редакції) (<https://salo.li/084e39F>). «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у ДВНЗ «УжНУ», зокрема з розділ, конкретно визначає кожен з етапів розроблення, затвердження, впровадження та оновлення ОП. У дієвості локальних нормативних актів ДВНЗ «УжНУ» ЕГ пересвідчилася під час аналізу веб-сайту ЗВО (<https://salo.li/e7A1861>), на якому в рубриці «ОПП «Історія» висвітлено динаміку змін НП та пропозиції стейкхолдерів. Також здобувачі вищої освіти й представники студентського самоврядування підтвердили факт участі в періодичному перегляді ОП, зокрема пропозиція щодо внесення до НП ОК «Антикорупція та доброчесність» (<https://salo.li/2a4Cf57>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Процедура залучення здобувачів вищої освіти до моніторингу ОП регулюється Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у ДВНЗ «УжНУ». ЕГ пересвідчилася в наявності практик долучення студентів до перегляду ОП через опитування (<https://salo.li/FcA6408>), участь у робочій групі (зустріч 7, <https://salo.li/F1134Co>) та спілкування з гарантом. Голова студради ФІМВ навела практичний кейс зміни кафедрального каталогу кафедри античності, середньовіччя та історії України шляхом опитування здобувачів вищої освіти, обговорення питання на засіданні студради, оформлення протоколу та подання його на кафедру (зустріч 7). Факт такої заміни ОК «Людина доби Античності: повсякдення та ментальність» на ОК «Історія християнізації народів Центральної Європи в добу Середньовіччя» відображено в каталозі кафедри (<https://salo.li/FBEBd20>). Також голова студради ДВНЗ «УжНУ» повідомила, що представники студентського самоврядування входять до складу вченої ради, а на своїх засіданнях розглядають питання, пов'язані з управлінням ЗВО.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Процес залучення роботодавці до процедур забезпечення якості ОП регламентується «Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у ДВНЗ «УжНУ». Факт безпосередньої участі стейкхолдерів до періодичного перегляду ОП відображено в протоколах засідання РГ, членом якої є роботодавець, (<https://salo.li/54b7b9C>), рецензіях, у яких фахівці-практики надають рекомендації щодо поліпшення ОП (<https://salo.li/14cEace>), співпраці із ЗЗСО та базами практик у частині укладання договорів про співпрацю, участі у роботі ДЕК (2 стейкхолдерів у 2024 – 2025 рр. голови екзаменаційних комісій), організації заходів із вчителями (<https://salo.li/201a49D>). Такі форми співпраці підтвердили роботодавці під час зустрічі з ЕГ. Зокрема представники баз практик надають свої зауваження шляхом написання відгуку в щоденнику практики здобувачів вищої освіти, сприяють працевлаштуванню здобувачів вищої освіти та випускників, проводять навчальні заняття, долучаються до

систематичних опитувань (зустріч 9). Також роботодавці підтвердили факт урахування своїх пропозицій: розроблення 1 уроку для здобувачів з ООП під час виробничої практики, додати ОК, що стосується боротьби з корупцією, додати вибіркочу ОК, що висвітлює питання НУШ (зустріч 9, <https://salo.li/14cEae>). Стейкхолдери зауважили на тісній співпраці в межах роботи журі МАН, учнівських олімпіад, Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» (зустріч 9, відкрита зустріч). Окрім цього, у ЗВО налагоджено чітку співпрацю із зарубіжними партнерами – освітніми й науковими установами Філадельфії, Словаччини, Австрії, Польщі, Румунії (<https://salo.li/C6E757A>).

4. Найвна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

У ДВНЗ «УжНУ» функціонує Центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування, структурною частиною якого є відділ сприяння працевлаштування та профорієнтації (<https://salo.li/4dbb562>). Саме цей відділ забезпечує ведення бази даних працевлаштування випускників, допомагає в працевлаштуванні здобувачів вищої освіти та випускників, що підтвердили колишні студенти цієї ОП та додали, що інформування щодо актуальних вакансій відбувалося шляхом повідомлень на електронну пошту відповідним відділом, а також пропозиціями від ФІМВ. Для профорієнтації здобувачів вищої освіти в УжНУ організуються «Ярмарки вакансій» (<https://salo.li/F65ACE4>) Існує практика опитування випускників та опрацювання їх результатів (зустріч 8, <https://salo.li/fAD5Fdd>). Випускники ОП зауважили на постійній комунікації з гарантом, яка відбувається двічі на семестр (зустріч 5). Також у ЗВО діє Асоціація випускників УжНУ (<https://salo.li/Fe57ECd>) та Асоціація випускників ФІМВ, до якої запрошують випускників ОП шляхом заповнення анкети (<https://salo.li/8277f1C>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Систему забезпечення якості освіти регламентує «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ»» (<https://salo.li/891FBD3>), яке визначає процедуру моніторингу та періодичного перегляду ОП (пункт 4). Представник відділу ліцензування та акредитації зазначив, що загальна комунікація з гарантом відбувається 2 рази на рік, а під час підготовки ОП до акредитації взаємодія з гарантом набуває постійного характеру, що визначається допомогою у підготовці відомостей самооцінювання ОП (зустріч 8). За ОП проводяться регулярні опитування відповідно до чинного Положення (<https://salo.li/FcA6408>), а також враховуються пропозиції стейкхолдерів, що відображено в протоколах, які є у вільному доступі на вебсайті ЗВО (<https://salo.li/3ACe208>, <https://salo.li/f987729>). Свідченням системного моніторингу є створення у 2025 р. Ради з забезпечення якості вищої освіти. Однак ЕГ вважає, що Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» потребує оновлення відповідно до змін до Закону України «Про вищу освіту».

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

У межах зустрічей з усіма учасниками освітнього процесу ЕГ пересвідчилася у факті врахування зауважень ЕГ та GER 2025 та 2024 рр. Зокрема, збільшено кількість годин на викладання ОК 26, 28, 32, 33, 39, збільшено кількість кредитів на практичну підготовку до 22,5, відновлено логічну послідовність викладання психолого-педагогічних дисциплін, вилучено професійну кваліфікацію «викладач ЗФПО», здійснено опитування НПП, оновлено перелік рекомендованої літератури в НПП (<https://salo.li/6d2doA7>). Однак аналіз ОП свідчить, що низку зауважень ЕГ та GER не було враховано. Зокрема не було оновлено локальну нормативну базу з урахуванням змін у законодавстві. До прикладу, не зазнало змін Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «УжНУ» (<https://salo.li/B737CFc>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://salo.li/891FBD3>), а в Положенні про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у ДВНЗ «УжНУ» (<https://salo.li/72d9523>) не було унормовано процедуру внесення змін доповнень шляхом чіткої вказівки строків та термінів (критерії 4, 8, 9). Також зауваження ЕГ та GER 2024 – 2025 рр. щодо невідповідності підкритерію 6.1. не було повною мірою усунуто. Зокрема не виконано ліцензійні пункти за ОК 4, 6, 18, 19, 31, 39, а також лише частково відповідають ліцензійним вимогам – ОК 2, 5, 20, 21, 22, 25, 32. Загальна кількість повної відповідності виконання ліцензійних становить 21 ОК. Гарант зазначив, що робота в цьому напрямі ведеться, однак ускладнюється обмеженням воєнного стану, а також зменшенням НПП за останній рік (організаційна зустріч). ЕГ рекомендує неухильно дотримуватися рекомендацій, наданих під час акредитаційних експертиз 2024 – 2026 рр.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Відповідно до Стратегії розвитку ДВНЗ «УжНУ» на період 2025 – 2032 рр. одним із ключових орієнтирів ЗВО є дотримання високих моральних і професійних стандартів у навчанні, дослідженнях, управлінні та взаєминах (<https://salo.li/68295a1>). ЕГ пересвідчилася у розподілі функціональних обов'язків між усіма учасниками освітнього процесу. Взаємодію між структурними підрозділами, що долучені до забезпечення якості освіти, розміщено на вебсайті УжНУ (<https://salo.li/d77Bea5>). Відповідно до локальних нормативних актів у внутрішньому забезпеченні якості освіти беруть участь НПП, які розробляють ОК, зокрема робочі програми та силабуси, а також беруть участь у засіданнях кафедри, робочої групи, вченої ради та ради із забезпечення якості вищої освіти. Під час зустрічі 8 ЕГ переконалася у постійному характері роботи співробітників відділу ліцензування та акредитації з гарантом, яке відбувається як шляхом загальних зустрічей, так й особистого консультування в межах підготовки та проходження акредитації. Зустрічі зі здобувачами вищої освіти, представниками студентського самоврядування та випускниками підтвердили факт урахування думки студентів під час перегляду ОП. Відповідно, участь роботодавців у перегляді ОП підтверджується як шляхом розміщення рецензій та результатів опитувань на вебсайті УжНУ, так і самими стейкхолдерами під час зустрічі з ЕГ (<https://salo.li/8oDF2A5>, <https://salo.li/14cEace>). Також ЗВО активно популяризує культуру дотримання академічної доброчесності, що підтверджується інформацією на вебсайті УжНУ (<https://salo.li/16be7F7>), а також здобувачами вищої освіти, студентським самоврядуванням і стейкхолдерами, які виступили ініціаторами внесення до ОП ОК «Антикорупція та доброчесність» (<https://salo.li/C99748e>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ЗВО простежується налагоджена система внутрішнього забезпечення якості освіти, що регулюється локальними нормативними актами. Позитивною практикою є студентоцентричність освітнього процесу, участь у моніторингу як здобувачів вищої освіти, так і представників студентського самоврядування, а також залучення до періодичного перегляду ОП роботодавців, які доєднуються до освітнього процесу як голови ДЕК, гостьові лектори й керівники від баз практик. ДВНЗ «УжНУ» враховує думку випускників шляхом організації системи опитувань, регулярних зустрічей із гарантом та членстві в Асоціація випускників ФІМВ.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено, однак ЕГ вважає, що не всі рекомендації минулих акредитацій були враховані. Зокрема, не оновлено внутрішні нормативні акти відповідно до змін у законодавстві та рекомендацій ГЕР («Положення про академічну мобільність студентів», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти», «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм», «Положення про практику студентів»). Неповністю враховані зауваження ЕГ щодо невідповідності підкритерію 6.1 у частини кореляції публікаційної активності з темою ОК.

Рекомендації

ЕГ рекомендує упродовж 2026–2027 н.р. оновити локальну нормативну базу з урахуванням змін у законодавстві та зауважень ЕГ та ГЕР за підсумками акредитацій ОП 2024–2026 рр., зокрема «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ». Необхідно забезпечити повне виконання НПП пункту 37 ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ДВНЗ «УжНУ» права та обов'язки учасників освітнього процесу регулює розгалужена система локальних нормативних актів, яка розміщена на вебсайті ЗВО в рубриці «Інфо-центр. Нормативні документи» та є у вільному доступі (<https://salo.li/998F2C9>). За словами проректора з науково-педагогічної роботи вебсайт ЗВО оптимізовано до потреб людей з вадами зору, тому ЕГ констатує факт доступу до внутрішньої нормативно-правової бази УжНУ осіб з ООП. Зокрема внутрішніми документами, що регулюють права та обов'язки колективу ЗВО, є Статут ДВНЗ «УжНУ»

у новій редакції (<https://salo.li/a4aaA80>), Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (у новій редакції) (<https://salo.li/084e39F>), Положення про студентське самоврядування ДВНЗ «УжНУ» (у новій редакції) (<https://salo.li/279aB92>), Етичний кодекс ДВНЗ «УжНУ» (<https://salo.li/C136ba8>), Положення про академічну доброчесність в «УжНУ» (<https://salo.li/Ea6782B>), Положення про Комісію з питань академічної доброчесності та етики ДВНЗ «УжНУ» (<https://salo.li/Bb25C18>), Антикорупційна програма ДВНЗ «УжНУ» на 2026 – 2028 рр. (<https://salo.li/14F76b7>) та ін. Також на вебсайті ЗВО у вільному доступі є колективний договір між адміністрацією й колективом УжНУ та зміни до нього (<https://salo.li/C45509D>, <https://salo.li/e71084e>). Здобувачі вищої освіти ознайомлені зі своїми правами, обов'язками та обізнані з переліком дій у разі їхнього порушення (зустріч 4). Під час зустрічі з ЕГ голова студради та голова профбюро охарактеризували свої функції, звернувши увагу на представлення інтересів здобувачів вищої освіти (зустріч 7).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкт ОП у 2025 р. Було опубліковано на веб-сайті ЗВО (<https://salo.li/827eb8f>), а також на сторінці ФІМВ (<https://salo.li/d663067>). У проєкті ОП зазначено контактну інформацію (kaf-ancienthist@uzhnu.edu.ua), таблицю пропозицій стейкхолдерів (<https://salo.li/1a66897>) і кінцевий термін подання зауважень та пропозицій, однак не вказано час оприлюднення проєкту. ЕГ рекомендує вказувати під час оприлюднення проєкту як початкову дату, так і кінцевий термін із метою відстеження хронологічних меж обговорення проєкту ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Факт забезпечення відкритого доступу до інформації та документів ДВНЗ «УжНУ» підтвердився під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти та роботодавцями. Зокрема стейкхолдери зазначили, що проблем із пошуком необхідних матеріалів ОП у них не виникало, а студенти запевнили ЕГ, що всю необхідну інформацію вони знаходять на веб-сайті ФІМВ (зустріч 4, 9). У відкритому доступі на вебсайті розміщено ОП (<https://salo.li/253EB88>), витяги з протоколів РГ, рецензії та НП (<https://salo.li/99Af2a5>), робочі програми ОК (<https://salo.li/969AbaC>) і матеріали, пов'язані з формуванням індивідуальної освітньої траєкторії (<https://salo.li/69932d6>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ЗВО функціонує впорядкований веб-сайт, на якому повною мірою висвітлюються як події, пов'язані з ОП (обговорення проєкту, протоколи засідання РГ), так і локальні нормативно-правові акти, із якими ознайомлені всі учасники освітнього процесу. Внутрішню документація розміщено логічно, відповідно до рубрик «Антикорупційні заходи», «Звіт ректора», «Накази», «Положення», що спрощує пошук необхідної інформації.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено, однак ЕГ вважає, що деякі локальні нормативно-правові акти («Положення про академічну доброчесність» 2017 р., «Етичний кодекс ДВНЗ «УжНУ» 2018 р.) потребують оновлення відповідно до змін чинного законодавства.

Рекомендації

ЕГ рекомендує оновити внутрішні нормативно-правові акти відповідно до змін у законодавстві («Положення про академічну доброчесність» 2017 р., «Етичний кодекс ДВНЗ «УжНУ» 2018 р.).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувавати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Перелік суттєвих недоліків_10517.xlsx</i>	i8Yp3vV2vasPbZ1TiS9+ctPoNsGfdXy2wTtqUDekFvo =

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Темірова Надія Романівна

Члени експертної групи

Єпик Лариса Іванівна

Єремєєв Максим Ігорович